GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

WTOREK 21 WRZEŚNIA 1999 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 109 ◆ CENA 3,- Kč

ZE ŚWIATA

■ Pierwszych ponad tysiąc żołnierzy sił pokojowych ONZ wylądowało wczoraj rano w stolicy Timoru Wschodniego, Dili. W ciągu 2-3 tygodni do Timoru Wschodniego przybędzie 7,5 tysiąca żołnierzy ONZ.

■ Raisa Gorbaczowa, żona byłego prezydenta ZSRR, zmarła wczoraj rano w klinice w Muenster w Niemczech. 67-letnia Gorbaczowa była leczona na białaczkę od 26 lipca.

■ Milicja rosyjska zatrzymała w Astrachaniu w ramach operacji „Wicher-Antyterror" 57 wahhabitów - wyznawców najbardziej rygorystycznej i purytańskiej doktryny islamu, których Rosja oskarża o ostatnie niepokoje na Kaukazie.

▲ *Wstęgi w barwach narodowych przecięli Petr Roupec z ministerstwa szkolnictwa RC (od lewej) oraz Jerzy Widzyk, minister, szef kancelarii prezesa Rady Ministrów RP.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO W GNOJNICKIEJ POLSKIEJ SZKOLE

Nareszcie w nowych murach

GNOJNIK (mro) - Po czterech latach uporczywych starań polskiego środowiska w Republice Czeskiej i siedmiu miesiącach prac budowlanych powitała wczoraj przybyłych gości zrekonstruowana Polska Szkoła Podstawowa w Gnojniku.

Zacnych gości z wiceministrem szkolnictwa RC Petrem Roupcem oraz z ministrem, szefem kancelarii prezesa Rady Ministrów RP Jerzym Widzykiem, podejmowali chlebem i solą Ewa Hanzel i Tomasz Wałach oraz dyrektor placówki, Małgorzata Rakowska wraz ze starostą gminy Jaromirem Kafonkiem.

Wśród przybyłych nie zabrakło Ondřeja Sulitki z Urzędu Rady Ministrów RC, ambasadora RP w Pradze Marka Pernala, konsula generalnego RP w Ostrawie Marka Masiulanisa oraz byłego konsula Piotra Szwarca. Obecne były delegacje Rady Polaków z prezesem Wawrzyńcem Fójcikiem, ZG PZKO z prezesem Jerzym Czapem, ZG Macierzy Szkolnej z prezesem Janem Brannym oraz innych organizacji zaolziańskich. Przybyli posłowie i senatorzy Parlamentu RC, przyjaciele szkoły.

Otwierając uroczystość, dyrektor M. Rakowska przypomniała pokrótce perypetie towarzyszące podjęciu decyzji o rozbudowie samodzielnej PSP. Podziękowała gnojnickim radnym na czele ze starostą Jaromirem Kafonkiem „za podjęcie mądrej i efektywnej w skutkach decyzji oraz wielostronną pomoc przy jej realizacji". Szczególne podziękowania złożyła na ręce Piotra Szwarca i senatora RP, Marcina Tyrny, za osobiste zaangażowanie się w sprawę rekonstrukcji szkoły. „Pamiętamy również, że w chwili krytycznego braku pieniędzy na projekt szkoły Stowarzyszenie »Wspólnota Polska« pospieszyło z pomocą finansową" - powiedziała M. Rakowska. Oceniła wysoko współpracę z Urzędem Rady Ministrów RC, ministerstwem szkolnictwa oraz Urzędem Powiatowym we Frydku-Mistku z Jiřim Kajzarem na czele.

Pozdrowienia od premiera RP, Jerzego Buzka, przekazał Jerzy Widzyk. Premier pisał, że szkoła gnojnicka ucieleśnia dobrosąsiedzkie relacje między czeskim i polskim narodem i zapewniał, że rząd pod jego kierownictwem nadal będzie wspierał polskojęzyczne szkolnictwo na Zaolziu. Pozdrowienia od Eduarda Zemana, ministra szkolnictwa RC, przekazał wiceminister Petr Roupec, zaś od Mirosława Handkego, polskiego ministra edukacji narodowej, Zenon Rosłoń, wicedyrektor Departamentu Integracji Europejskiej MEN.

M. Tyrna, senator RP, wysłannik marszałka Senatu Alicji Grześkowiak i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" powiedział m.in.: „Polskość na Zaolziu jest waszą zasługą, a demokrację i wolność mierzy się stosunkiem większości do mniejszości".

Część oficjalną uświetniło przywitanie 11 pierwszoklasistów, recytacje poezji czeskiej i polskiej (m.in. Władysława Młynka) w wykonaniu uczniów klas piątych i dziewiątych oraz występ Góralskiej Kapeli „Zorómbek".

Nową szkołę poświęcili ks. dziekan frydeckiego dziekanatu Kościoła rzymskokatolickiego Rudolf Sikora oraz księża ewangeliccy Jaroslav Kaleta i Bolesław Firla.

POGODA

WTOREK - Zachmurzenie umiarkowane do dużego z przelotnymi opadami deszczu, możliwe lokalne burze. Temperatura w dzień 20-24 st., nocą 18-14 st. C. Wiatr płd.-zach. 4-8 m na sek.

ŚRODA - Pochmurno z przelotnymi opadami deszczu lub burzami. Temperatura w dzień 22-26 st., nocą 16-12 st. C.

IMPREZA MACIERZY ZWABIŁA BLISKO 250 OSÓB

Na Bagińcu festynowo

PIOSEK-BAGINIEC (kor) - Sobota obrodziła na całym Zaolziu imprezami. Blisko 250 członków i sympatyków Macierzy Szkolnej w RC postanowiło spędzić sobotnie popołudnie na stokach leżącego na terenie Piosku Bagińca - na trzecim już Baginieckim Festynie Szkolnym.

Dochód z imprezy przeznaczony zostanie tradycyjnie już na remont budynku dawnej szkoły, którego gospodarzem jest obecnie właśnie Macierz, i z którego korzystają m.in. polskie szkoły, by organizować tu np. „zielone szkoły" czy kursy narciarskie.

„A czeka nas dosyć kosztowna inwestycja - w tym roku musimy bowiem przystąpić do budowy oczyszczalni ścieków oraz nowej sieci kanalizacyjnej, co będzie kosztowało od 180 do 200 tys. koron" - powiedział redakcji „GL" prezes Macierzy Jan Branny. „Część z tych kosztów pokryjemy sami, część pokryjemy z darów sponsorskich, ale pomoże nam również dochód z festynu. Jak na razie jeszcze nie podliczyliśmy wpływów ze soboty, ale na pewno jesteśmy w plusie - spodziewamy się dochodu w granicach co najmniej 10-15 tys. koron. To już się liczy".

A zjawili się na Bagińcu - piechotą, na rowerach górskich czy korzystając z samochodu kursującego między szkołą a remizą strażacką w Piosku - nie tylko członkowie i sympatycy Macierzy, ale również goście bardziej oficjalni. Bawili się dobrze na festynie m.in konsul generalny RP w Ostrawie Marek Masiulanis i konsul Małgorzata Filipek, właściciel budynku szkoły - Jan Pyszko ze Szwajcarii, a przede wszystkim jeden z ostatnich dyrektorów zamkniętej w 1974 roku szkoły, Karol Skupień, który - jak zawsze - przybył na festyn piechotą.

„Byłem na Bagińcu dyrektorem przez 16 lat" - powiedział „GL" żwawy emeryt, K. Skupień. „Dawniej trwało mi pokonanie góry godzinę, dzisiaj już trochę dłużej. Chwilę mi trwało, zanim odnalazłem w krzakach chodniczek, którym zawsze chodziłem na skróty...".

Członkowie ZG Macierzy Szkolnej przygotowali dla swoich sympatyków wspaniałe dania kuchni śląskiej, bardzo się też wszystkim podobał występ zespołu „Andrusi" ze Skrzeczonia (kier. Czesław Bugdol).

Dodajmy, że towarzyszył w tym roku baginieckiemu festynowi I Górski Wyścig Rowerowy, w którym wzięło udział 13 zawodników. W kategorii dziewcząt zwyciężyła Małgosia Raszka (pokonała szczyt w czasie 31:07 min.), chłopców do lat 10 - Chrystian Heczko (30:56 min.), do 18 lat - Kamil Kluz (19:05 min), a „chłopów powyżej 18 lat" - Ryszard Wania (22:37 min.).

UDANY FESTYN GÓRSKI POD KIKULĄ

Tradycja się odradza

KOSZARZYSKA (F. B.) - Kolejną próbę przywrócenia świetnej ongiś tradycji Festynów Górskich w Koszarzyskach organizowanych przez ZG PZKO przy współpracy Koła w Koszarzyskach i współudziale tamtejszego Urzędu Gminnego można uznać za udaną.

W słoneczną sobotę w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym ZG PZKO w Koszarzyskach zebrała się pokaźna grupa festynowych gości. Od rana trwały zmagania sportowe. W turnieju siatkówki wzięło udział 6 drużyn. Zwyciężyła znów drużyna rodziny Kufów z Mostów koło Jabłonkowa, która dzięki temu mogła w tym roku zatrzymać Puchar Przechodni ZG PZKO, zdobywając ponadto nagrodę ufundowaną przez Urząd Gminny - piłkę. W turnieju ringo uczestniczyło 9 dwójek. Zwyciężyli Robert Wałaski i Grzegorz Borgiel z Bystrzycy. W biegu „Pod górkę" startowało 15 zawodników - w poszczególnych kategoriach najlepsi byli Jakub Martynek z Mostów k. Jabłonkowa, Michał Wałach z Wędryni i Daniel Lamch z Myszkowa. Najmłodszym uczestnikiem był pięcioletni Szymon Kadłubiec z Oldrzychowic, najstarszym - 43-letni Tomasz Żbikowski z Myszkowa. Wyścig kolarski „Mila górska" wygrał Jacek Hlisnikowski z Trzyńca-Podlesia.

Ciąg dalszy na str. 2

UROCZYSTOŚĆ WSPOMNIENIOWA NA ŻWIRKOWISKU

Kwiaty i modlitwa

CIERLICKO-KOŚCIELEC (F.B.) - Z udziałem wielu gości z bliska i z daleka uczczono w ub. sobotę 67. rocznicę tragedii polskich lotników na kościeleckim wzgórzu. W tym samym dniu świętowano ponadto 5. rocznicę otwarcia Domu Polskiego im. Żwirki i Wigury, którego gospodarzem jest MK PZKO w Cierlicku-Kościelcu.

Uroczystości wspomnieniowe zainaugurowało złożenie kwiatów pod pomnikiem Żwirki i Wigury oraz msza polowa celebrowana po polsku przez ks. prałata Miloslava Klischa, któremu pomagał ks. Miloslav Gandera. W trakcie mszy pobłogosławiony został nowy krzyż, który stanął w lasku na miejscu tragedii, ufundowany przez wicestarostę Cierlicka, Miroslava Fojtíka.

W uroczystościach na Żwirkowisku wzięli udział konsul generalny RP w Ostrawie Marek Masiulanis oraz konsul Małgorzata Filipek, prezes Rady Polaków Wawrzyniec Fójcik, starościna Cierlicka Lydie Valkowa oraz wicestarosta M. Fojtík, przedstawiciel Urzędu Powiatowego w Karwinie Leopold Charvát, delegacje Kół PZKO, Koła Kombatantów Polskich w RC i in. Przybyło też wielu gości z Polski - wśród nich starosta powiatu cieszyńskiego Andrzej Georg, przedstawiciele miasta Cieszyna, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", klubów lotniczych i Związku Polskich Spadochroniarzy.

Wartę honorową przy pomniku zaciągnęli harcerze szczepu cierlickiego. Nad głowami uczestników uroczystości krążyły samoloty Aeroklubu z Bielska-Białej...

W Domu Polskim im. Żwirki i Wigury zwiedzać można było wystawę modeli samolotów autorstwa członków Grupy Modelarstwa Kartonowego z Rybnika. O godz. 17.00 odbyła się akademia z bogatym programem artystycznym, który wykonał chór mieszany „Collegium Canticorum" (który śpiewem upiększył również mszę polową) oraz dzieci z cierlickiego polskiego przedszkola i polskiej szkoły.

▲ *Symbol pokory i nadziei, nowy kamienny krzyż na Żwirkowisku ufundowany przez wicestarostę Cierlicka Miroslava Fojtíka, został w sobotę pobłogosławiony.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

WIĘKSZOŚĆ SZKÓŁ JAZDY OGRANICZA SIĘ DO ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

Która jest lepsza?

Niepewność co do przyszłych cen kursów prawa jazdy zrobiła swoje. W obawie przed wygórowanymi cenami, które, zdaniem pesymistów, miałyby już w przyszłym roku dać się we znaki adeptom na kierowców, do drzwi szkół jazdy puka coraz więcej osób. Przychodzą nawet ci, którzy przez wiele lat z zaliczeniem kursu zwlekali...

Jak się okazuje, decyzja o rozpoczęciu nauki „kręcenia kółkiem" to jedna rzecz, druga - wybór konkretnej szkoły jazdy. W każdym większym mieście jest ich kilka i pomimo że wszystkie oferują, można by rzec, identyczny produkt - prawo jazdy, różnią się od siebie pod wieloma bardziej lub mniej istotnymi względami. Dlatego już na samym początku warto wiedzieć, co od naszego instruktora możemy wymagać. Tym bardziej, że już dzisiaj płacimy za kurs wcale niebagatelną sumę - średnio od 5200 do 5500 koron.

Rozporządzenie Ministerstwa Transportu RC z 1991 roku ustanawia minimalny zakres materiału szkoleniowego, który obowiązuje zarówno nauczycieli, jak i uczniów szkoły jazdy. Każdy kursant, zanim przystąpi do egzaminu końcowego, powinien odbyć (w zależności od tego, czy zgłosił się do kursu dziennego czy zaocznego) 45 lub 19 lekcji teoretycznych, 28 lekcji jazdy, 6 lekcji konserwacji samochodu oraz 4 lekcje praktyczne pierwszej pomocy.

Rzeczywistość bywa zazwyczaj taka, że podczas gdy liczba lekcji jazdy jest dotrzymywana, nie każda szkoła zawraca sobie głowę prowadzeniem wykładów z teorii czy praktycznym pokazywaniem, jak np. należy wymieniać koło zapasowe. Spora grupa adeptów na kierowców taki stan rzeczy przyjmuje z zadowoleniem. Przychodzi tylko na lekcje jazdy, teorii uczy się w domu.

Jednak zdaniem fachowców, szkoła jazdy to nie tylko wykucie przepisów drogowych oraz opanowanie techniki prowadzenia auta, ale przede wszystkim nauka odpowiedniego myślenia za kierownicą, przewidywania najróżniejszych sytuacji i możliwych zachowań pozostałych uczestników ruchu drogowego.

W nowoczesnych kursach coraz więcej uwagi poświęca się bowiem zagadnieniom tzw. bezpiecznej jazdy. Z korzyścią dla przyszłego kierowcy jest też zaliczenie po boku doświadczonego instruktora jazdy nocą oraz jazdy w mało znanym środowisku.

Ciąg dalszy na str. 2

OD PONIEDZIAŁKU DO NIEDZIELI

13 - 19 IX 1999

● Wskutek eksplozji w kolejnym domu mieszkalnym w Moskwie zginęło 120 osób.

● Korea Północna zgodziła się zaprzestać testowania rakiet dalekiego zasięgu.

● Prezydent Rosji, Borys Jelcyn, zapowiedział wprowadzenie we wszystkich miastach kraju specjalnych środków bezpieczeństwa. Szczególnie chronione będą elektrownie atomowe, dworce i lotniska.

● W wyniku trzęsienia ziemi, które znów nawiedziło zachodnią Turcję, zginęło kilkanaście osób.

● Według statystyk ONZ, liczbę śmiertelnych ofiar terroru w Timorze Wschodnim szacuje się na siedem tysięcy.

● Prezydent RC, Václav Havel, odebrał z rąk ambasador Łotwy w Pradze, Aiji Odin, najwyższe łotewskie odznaczenie państwowe za nadzwyczajne poparcie okazane w decydującej chwili Łotwie.

● Premier RP, Jerzy Buzek, powiedział, że były wicepremier Janusz Tomaszewski „dążył do zmiany całego rządu".

● Rada Bezpieczeństwa ONZ zaakceptowała wysłanie międzynarodowych sił pokojowych do Timoru Wschodniego.

● Bułgaria przystąpiła do redukcji swej armii. Zamierza przekazać nieodpłatnie Macedonii czołgi, samoloty i rakiety.

● Parlament Europejski zatwierdził skład nowej Komisji Europejskiej - czyli rządu Unii. Na jej czele stanął były premier Włoch, Romano Prodi.

● Policja chińska aresztowała przed zbliżającą się 50. rocznicą zaprowadzenia reżimu komunistycznego 100 tys. przestępców.

● Podczas katastrofy lotniczej koło Bukaresztu zginął wiceminister spraw zagranicznych Grecji, Jannos Kranidiotis oraz pięć osób towarzyszących.

● Były premier Słowacji, Vladimir Mečiar, zamierza podjąć głodówkę. Będzie w ten sposób protestował, jak powiedział, przeciwko zamiarom słowackiej policji przesłuchać go w sprawie porwania syna byłego prezydenta, Michala Kováča.

● W wyniku zamachu bombowego na blok mieszkalny w Wołgodońsku w południowej Rosji zginęło 17 osób, a 300 zostało rannych.

● Według misjonarzy włoskich, w walkach plemiennych w północnej Ugandzie zginęło już ponad 500 ludzi.

● Wyzwoleńcza Armia Kosowa zakończyła rozbrajanie się i zdała całą broń ciężką i automatyczną do składów KFOR.

● 7 osób zabił mężczyzna, który otworzył ogień w kościele baptystycznym w Fort Worth w Teksasie. Sprawca masakry popełnił samobójstwo.

● Tajfuny „Zia" i „York", które nawiedziły Japonię i Hongkong, pochłonęły kilkanaście ofiar śmiertelnych.

● Przedstawiciele Międzynarodowego Funduszu Walutowego oświadczyli, że nie znaleźli dowodów na defraudowanie pieniędzy pochodzących z tego funduszu a przeznaczonych dla Rosji.

● Zdecydowana większość Algierczyków opowiedziała się w referendum za pojednaniem z islamskimi ekstremistami i przyjęciem planu pokojowego prezydenta Abdelazira Bouteflikі.

● Prezydent RC, Václav Havel, bawił z oficjalną wizytą na Słowacji.

● Huragan „Floyd" uśmiercił w USA 30 osób, a w Ameryce Środkowej - 24 osoby. Spowodował też katastrofalne powodzie.

● Z wizytą w Hiszpanii gościł premier RP, Jerzy Buzek.

● Tytuł „Miss Polski 99" zdobyła 19-letnia Renata Piotrowska z Torunia.

● Ponad 20 osób poniosło śmierć w katastrofie kolejowej w Pakistanie.

● Nieznani sprawcy włamali się do willi przewodniczącego Parlamentu RC, Václava Klausa, i zrabowali wszystkie cenne przedmioty.

● 12 osób zginęło w wypadku autokaru, który stoczył się do głębokiego rowu koło hiszpańskiego miasta Muella. **(M. B.)**

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

▲ *Z programu Festynu Górskiego w Koszarzyskach. Fot. F. BAŁON*

Tradycja się odradza

Dokończenie ze str. 1

Program Festynu Górskiego przyciągał i bawił szczególnie młodych. Wystąpił zespół MK PZKO z Wędryni „To My", harcerski zespół z Trzyńca „Czarne Pantery", studenci Koła Naukowego Akademii Teatralnej w Białymstoku, którzy przedstawili spektakl o Ondraszku w reżyserii Haliny Sikora z Nieborów, studentki Akademii. Grały w Koszarzyskach do późnych godzin wieczornych zespoły „Bez Nazwy", „Blaf", słowacki „Sextit". Zakończyło imprezę disko Bartnicki. Nie zabrakło na Festynie Górskim, jak tradycja zresztą każe, smacznej domowej kuchni.

Zarówno organizatorzy, jak i uczestnicy imprezy nie ukrywali zadowolenia - wszystko zdaje się wskazywać na to, że tradycja Festynów Górskich została ugruntowana...

NA VII ŚWIATOWYM FORUM MEDIÓW POLONIJNYCH

Wierni Polsce

WARSZAWA (PAP/b) - Wręczeniem nagród „Fidelis Poloniae" (Wierni Polsce) czterem szczególnie zasłużonym osobom w utrzymywaniu więzi Polonii z Macierzą - Edwardowi Moskalowi (Polonia północnoamerykańska), Janowi Kobylańskiemu (Polonia Ameryki Południowej), Zygmuntowi Szkopiakowi (Europejska Rada Wspólnot Polonijnych) i L[...] (Polonia francuska) zakończyło się wczoraj na Zamku Królewskim w Warszawie obradujące od ub. środy w Tarnowie i Krakowie VII Światowe Forum Mediów Polonijnych.

Patronat nad Forum, którego organizatorem było powołane niedawno w Tarnowie stowarzyszenie Małopolskie Forum Współpracy z Polonią, objęli m.in. marszałek Senatu RP Alicja Grześkowiak, resorty Spraw Zagranicznych, Kultury i Sztuki, Skarbu Państwa, prezydenci Krakowa i Tarnowa. Ideą imprezy z udziałem ok. 150 dziennikarzy z 27 krajów była rola mediów polonijnych w tworzeniu propolskiego [...] na świecie, w utrwalaniu [...] polskiej kultury i dbaniu o [...] Polski. Program wypełniły [...] poświęcone multimediom, wizyty w redakcjach Radia Kraków, TVP i „Gazety Krakowskiej", spotkania i konferencje prasowe z przedstawicielami [...] państwowych i samorządowych, [...] zwiedzanie najciekawszych miejsc Małopolski - m.in. sali Hołdu Pruskiego w krakowskich Sukiennicach, [...] Soli w Wieliczce, Zalewu Dobczyckiego, Pilzna. Z prasy polskiej w Republice Czeskiej reprezentowane były na Forum redakcje „Kuriera Praskiego", „Jutrzenki", „Ogniwa", „Wiarusa", „Zwrotu" i „Głosu Ludu" oraz Wydawnictwo „Olza".

Podczas warszawskiego [...] Forum marszałek Senatu A. Grześkowiak przypomniała, iż Senat [...] projekty aktów prawnych [...] ważnych dla Polaków zamieszkałych poza krajem - ustaw o obywatelstwie polskim, o repatriacji i o Karcie Polaka.

SĄ PROGRAMY, KTÓRE MOGĄ COŚ ZMIENIĆ...

Zainwestuj w zdrowie

Jemy za dużo tłuszczów zwierzęcych i wieprzowiny, jemy zbyt słodko i zbyt słono, palimy za dużo papierosów i pijemy za dużo. Spożywamy za mało warzyw i owoców, za mało produktów zbożowych, ryb, drobiu i olejów roślinnych.

Zmiana tych proporcji, to pierwszy warunek przeciwdziałania takim zagrożeniom dla zdrowia i życia, jak nadciśnienie tętnicze, zawały serca, udary mózgu, cukrzyca, nowotwory. Ze statystyk Powiatowej Stacji Higieny w Karwinie wynika, iż najwięcej, bo 53 proc. zgonów spowodowanych było w 1997 roku w powiecie karwińskim chorobami układu krążenia.

Karwińska Powiatowa Stacja Higieny przy współpracy Biur Promocji Zdrowia i Komisji Zdrowia przy Urzędach Miejskich powiatu opracowuje i nieustannie wdraża w życie program promocji zdrowia i prewencji tych chorób. Obejmuje on m.in. profilaktykę, leczenie oraz szkolenie pracowników służby zdrowia.

I tak np. w ub. roku w ramach projektu „Obserwacje stanu zdrowia wybranych grup pracowników" przeprowadzono badania (m.in. prześwietlenie płuc, pobranie krwi w celu stwierdzenia poziomu cholesterolu i cukru) grupy pracowników Kopalni „Dukla" w Hawierzowie-Suchej w wieku od 22 do 50 lat. Program trwał pół roku. Celem były nie tylko same badania, ale przekonanie górników, że w znacznej mierze sami odpowiadają za własny stan zdrowia, oraz informowanie o tym, co robić, by żyć zdrowiej.

Po raz drugi z kolei PSH realizuje w tym roku program „Helen" (Health-Life-Style-Environment). W 1998 r. badaniom poddano 800 kobiet i mężczyzn z pow. karwińskiego w wieku od 45 do 54 lat, w bieżącym roku badaniom specjalistycznym (m. in. mammografii) poddanych zostanie ok. tysiąca kobiet w średnim wieku z Hawierzowa. Badania mają odpowiedzieć na szereg pytań, m.in. dlaczego w powiecie karwińskim np. mężczyźni żyją średnio zaledwie 67 lat, a kobiety 74 lata (przeciętna krajowa wynosi 68,9 i 75,8 roku). **(wak)**

III MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL TEATRÓW LALKOWYCH

Z różnych stron świata

OSTRAWA (mro) - Po raz trzeci, tym razem w nowym Teatrze Lalkowym na Czarnej Łące w Ostrawie, 27 września rozpocznie się Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalkowych „Spectaculo Interesse".

Oficjalne zagajenie przypadło w udziale teatrowi MOKI tj. Mobiles Theater für Kinder z Wiednia, który przyjedzie ze sztuką „Smok Leopold". Otwarcie festiwalu wzbogaci wernisaż wystawy prac scenograficznych studentów DAMU z Pragi. Natomiast od godziny 19.00 festiwalowa scena będzie do dyspozycji dwóch polskich teatrów lalkowych: Białostockiego Teatru Lalek, który wystawi „Gulliwera", oraz Teatru 3/4 Żusno, Banialuka z Bielska-Białej, który zaprezentuje sztukę „Metamorfozy".

W kolejnych czterech festiwalowych dniach przez deski sceniczne teatrów lalkowych w Ostrawie i Hawierzowie (w DK im. P. Bezruča) przewinie się 20 grup teatralnych z Austrii, Francji, Szwajcarii, Słowacji, Rosji, Korei Południowej, Węgier, Polski oraz gospodarza - RC. Tegoroczna edycja Festiwalu będzie miała charakter konkursu. Jury na czele z teoretykiem teatru prof. Petrem Pavlovskim przyzna nagrodę pieniężną ufundowaną przez głównego sponsora imprezy, SPT Telecom.

MISTRZOWICE ZAPRASZAJĄ

Mistrzostwa PZKO

Kolejne, XXIII otwarte mistrzostwa PZKO w biegu na przełaj o Memoriał Wandy Delong, organizowane przez MK PZKO w Mistrzowicach przy współpracy SSiT ZG PZKO, odbędą się w niedzielę 3 października. Start i meta usytuowane będą, tak jak w zeszłym roku, przy byłej polskiej szkole w Mistrzowicach, tuż koło drogi ostrawskiej, nieopodal Fibakówki. Prezentacja zawodników zaplanowana jest do godz. 8.45, start - o godz. 9.00.

Mistrzostwa tradycyjnie będą przebiegały w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej, jednak o puchar mogą się ubiegać tylko te zespoły, które wystawią drużyny w obu kategoriach, tzn. chłopców i dziewcząt.

Organizatorzy zapraszają do masowego udziału wszystkich, młodych i starszych, szczególnie zaś młodzież naszych szkół. **(dk)**

jutro na antenie

Tramwajem za koronę czterdzieści

- to tytuł reportażu radiowego nagranego w czasie wycieczki uczniów karwińskiej filii Polskiego Gimnazjum śladami słynnej orłowskiej Alma Mater. Środa, godz. 17.45, UKF Ostrawa 107,3 i Trzyniec 105,3 m. **(tob)**

Która jest lepsza?

Dokończenie ze str. 1

Tymczasem te osoby, które zgłaszając się na kurs, nie mają pojęcia o tym, gdzie znajduje się sprzęgło, a gdzie pedał gazu, we własnym interesie winny się domagać pierwszych sześciu lekcji na placu treningowym. W ich przypadku stosowanie terapii szokowej na najbardziej ruchliwych skrzyżowaniach zazwyczaj mija się z celem. Powoduje, że podstawowe ruchy i zachowania nie zostaną na samym początku dostatecznie opanowane, w związku z czym również później będą sprawiać problemy. W ruchliwym, a czasami wręcz stresującym dla początkującego kierowcy miejscu trudno bowiem skupić tyle uwagi na podstawowych czynnościach, co na spokojnym placu.

Kolejnym kryterium wyboru najlepszej szkoły jest też jej osiągalność. [...] by pracujące zazwyczaj wybierają [...] w pobliżu swojego miejsca pracy, [...] podynie domowe - nieopodal miejsca zamieszkania. Z doświadczeń właścicieli szkół wynika również, że [...] osób kieruje się rekomendacją znajomych.

Ponadto w cenie są też kursy, które zapewniają rozwożenie kursantów [...] domu. W ten sposób wiecznie zabiegany uczeń zaoszczędzi wprawdzie [...] czasu, nieraz jednak kosztem jakości nauki. O ile bowiem zapoznanie się z drogą do domu - tym razem z perspektywy kierowcy - jest jak [...] dziej na miejscu, o tyle przemierzanie tej samej trasy kilkanaście razy [...] rząd poniekąd mija się z celem. [...]

Z POLSKI

■ Minister Barbara Labuda z Kancelarii Prezydenta wręczyła [...] księdzu prof. Józefowi Tischnerowi [...] der Orła Białego. Ze względu na [...] bę ks. Tischnera, uroczystość [...] w II Klinice Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum UJ przy ulicy [...] skiej w Krakowie.

■ Klub parlamentarny SLD [...] lował do koalicji AWS-UW, aby [...] nowała z władzy. Sojusz ponownie [...] wiedział się za przeprowadzeniem przedterminowych wyborów parlamentarnych.

■ W dniach 27 września-14 października Związek Nauczycielstwa Polskiego przeprowadzi referendum wśród nauczycieli i pracowników oświaty na temat ewentualnego strajku - zapowiedział prezes ZNP Sławomir Broniarz. Powodem takiej decyzji związkowców jest brak odpowiedzi rządu na postulaty ZNP.

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA

Ministrowie o gadach

Rząd Japonii odłożył w piątek ważne debaty na temat gospodarki i rynku, by zająć się pewną naglącą sprawą - pełzającymi i biegającymi po ulicach miast japońskich gadami.

Wraz z nadejściem mody na hodowanie gadów, na ulicach japońskich miast można natrafić na „bezpańskie" żółwie, iguany i węże, które uciekły właścicielom lub zostały po prostu wypuszczone. Raz widziano nawet aligatora. Zwierzęta są wyłapywane przez policję. „Gady stanowią zagrożenie nie tylko dla ludzi, ale zagrażają także równowadze w środowisku" - powiedział minister rolnictwa Shoichi Nakagawa w trakcie posiedzenia rady ministrów.

Sekretarz generalny gabinetu Hiromu Nonaka przyznał rację ministrowi Nakagawa i zarządził powołanie specjalnej grupy ministerialnej, która zajęłaby się problemem zbiegłych gadów. Gady są coraz chętniej trzymane w japońskich domach. Wynika to po części z faktu, że prawo zabrania trzymania w budynkach kotów czy psów.

Przez trzy granice

Bułgarska policja odnalazła w warsztacie w Sofii mercedesa należącego do białoruskiego rządu. Nikt nie potrafi odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób wóz znalazł się w Bułgarii, oddzielonej od Białorusi trzema granicami.

W Bułgarii, gdzie rocznie sprzedaje się około 7 tysięcy nowych samochodów, liczba skradzionych pojazdów przekracza w skali roku osiem tysięcy. W pierwszym półroczu 1999 roku skradziono już 4700 samochodów, z których około połowy udało się odzyskać.

Według policji, o ile w połowie lat 90. skradzione w Bułgarii samochody natychmiast wywożono do Macedonii i Rumunii, a stamtąd na Ukrainę i do Rosji, obecnie większość aut zostaje rozebrana na części, sprzedawane potem w kraju.

Kursy dla... prostytutek

W Antwerpii rozpoczęły się kursy dla... prostytutek. Inicjatorem przedsięwzięcia jest stowarzyszenie Payoke, od lat specjalizujące się w obronie praw prostytutek i osób zmuszanych do nierządu, w tym zwłaszcza dzieci i kobiet-imigrantek.

Stowarzyszenie wychodzi z założenia, że w walce z przemocą, sutenerami, niekiedy wręcz niewolniczą eksploatacją, a także z nadużyciami władz, niezbędna jest dobra znajomość prawa. Dlatego słuchaczki i słuchacze kursów organizowanych przez Payoke zapoznają się z dotyczącym ich obowiązującym prawem, w tym z zasadami księgowości i płacenia podatków.

W programie znalazły się też wykłady z higieny, antykoncepcji i... [...] seksualnych - poinformowała koordynatorka przedsięwzięcia, Veronique [...]

Zatrute wesele

Masowym zatruciem zakończyło się w sobotę przyjęcie weselne w mieście Offenburg na południu Niemiec. Policja poinformowała, że do szpitala przewieziono 40 osób z objawami ostrego zatrucia pokarmowego.

Kilka godzin po rozpoczęciu uczty weselnej wszystkich 190 obecnych gości poczuło się źle. Niektórzy tracili przytomność w restauracji, gdzie odbywało się przyjęcie. Na miejsce przybyli natychmiast eksperci Czerwonego Krzyża oraz lekarze pogotowia, który udzielił pomocy na miejscu. Epidemiolodzy i eksperci policyjni nie byli w stanie przez dłuższy czas ustalić, co było przyczyną masowego zatrucia.

DWUJĘZYCZNOŚĆ JEST TU SPRAWĄ OCZYWISTĄ

SERBOŁUŻYCZANIE U SIEBIE

Jest taki region w Niemczech, gdzie na jednym terytorium mieszkają Słowianie i Germanie. Na drogowskazie umieszczone są dwa napisy „Grosse Kreisstadt Bautzen", a pod nim troszeczkę mniejszymi literami: „Wulke wokejesne mešto Budyšin".

Zaolziańskie doświadczenie jałowego często domagania się dwujęzycznych tablic mogłyby sugerować, iż Serbołużyczanie muszą nieźle powalczyć o uznanie swoich praw.

Wchodząc w bramy murów obronnych starego Budziszyna, przedstawiciel polskiej mniejszości narodowej w RC może oniemieć z nadmiaru bodźców. Pod niemieckimi nazwami ulic np. „Kornstrasse", czy „Un der Petrikirche" widnieją serbołużyckie odpowiedniki - „Zitna hasa" czy „Při Pětrowej cyrkwi". Nie koniec na tym - na muzeach, na urzędach tak miejskich, państwowych, jak i na siedzibach organizacji społecznych też można zobaczyć nazwy w wersji germańskiej i słowiańskiej. Są i mniejszościowe instytucje, jak Niemiecko-Serbołużycki Teatr Narodowy (jedyny dwunarodowy teatr w Niemczech) skupiający pod swoim dachem także teatr muzyczny, opery i operetki. Działa też serbołużycki Teatr Lalkowy. Scenę kulturalną dopełnia Serbołużycki Zespół Ludowy prezentujący łużyckie pieśni, tańce, stroje i obyczaje ludowe. Więcej niż starannie zrekonstruowane mury prawie 1000-letniego Budziszyna czczą pamięć pokoleń bez rozróżnienia ich narodowości.

Wszechobecność dwujęzyczności nasuwa podejrzenie, że ktoś stara się specjalnie o jej „rozmnożenie"; przed Ośrodkiem Informacji Miejskiej przy kościele św. Piotra stoi kierunkowskaz wyznaczający usytuowanie głównych zabytków miasta i niezbędnych turystom utensylii, jak np. toalety. Jest słowo „Toilette", a pod nim - oczywiście - jest - „Nuzniki". Jest, a nie musiałoby być, prawda?

Dwujęzyczność jest także w restauracjach. Wśród 35 lokali podniebienia są „Brafka" - restauracja i kawiarnia serwująca specjalności serbskiej i łużyckiej kuchni, wystawiająca i sprzedająca regionalne wyroby folklorystyczne, oraz „Wielbik" zachwalający swoje usługi tradycyjną serbołużycką gościnnością. O dwujęzycznym menu nie wspomnę...

Mało tego, że dwujęzyczne są szyldy na sklepach, ale i mosiężne tabliczki informujące o praktykach lekarskich. Po prostu nikt z przyjezdnych nie ma wątpliwości, że 60-tysięczna rzesza Serbów łużyckich jest poważana i szanowana. Jest tu partnerem dla niemieckiej większości.

Może to wpływ legislatywy Unii Europejskiej gwarantującej mniejszościom należne im prawa używania języka ojczystego? Może uhonorowanie pierwszych osadników, budowniczych grodu nad Szprewą? Jedno nie ulega wątpliwości - prawa Serbołużyczan do rozwoju kultury i własnych tradycji w 1990 roku zostały zagwarantowane Umową o zjednoczeniu Niemiec. Obecnie starczy je tylko egzekwować. (mro)

▲ Centrum starego Budziszyna - plac główny z ratuszem z XIII wieku, przebudowany w stylu barokowym, za nim z lewej wieżowa katedra św. Piotra, jedynego we wschodnich Niemczech Kościoła dwuwyznaniowego (katolickiego i ewangelickiego) pochodzącego również z XIII wieku. ◆ Siedziba „Serbskiego Ludowego Ansamblu", czyli „Sorbisches National Ensamble".

▲ Tam, gdzie okolice zamieszkałe są przez mniejszość narodową, drogowskazy są dwujęzyczne... ◆ Róg ulicy „Reichenstrasse" czyli „Bohata hasa" i „Bauensteingasse" czyli „Bauensteinska hasa".
Fot. RUDOLF OBRUSNIK

GŁOSY ■ OPINIE ■ POLEMIKI ■ GŁOSY ■ OPINIE ■ POLEMIKI ■ GŁOSY ■ OPINIE

Byłem na spotkaniu w Łomnej...

Reaguję również z pewnym opóźnieniem, bo wróciłem z wakacji dopiero 15 września i aby być na bieżąco, musiałem te kilka numerów „Głosu Ludu" przewertować.

Otóż zastanowiła mnie wypowiedź pana prof. Valenty z Pragi pt. „O czym mowa" z dnia 9 września 1999 na temat artykułu dr. Pyszki z Bazylei z dnia 17 sierpnia 1999, gdzie dr Pyszko wyraził swój pogląd na temat spotkania z Radą Polaków w Łomnej w dniu 31 lipca 1999, z którego był - jak sam pisze - w rzeczy samej zadowolony. Dziwi mnie wielka troska z jednej strony i obawa prof. Valenty z drugiej strony o to, że za mało konkretów zostało opublikowanych na temat dyskusji, jakie były tam prowadzone i że w głównych zagadnieniach byli wszyscy tego samego zdania.

Ciekawe, jak komuś może przeszkadzać to, że Polacy na Zaolziu mogliby znaleźć wspólny język (chyba, że jest z Pragi), bo tylko dyskutując można dojść do jakiegoś porozumienia i kompromisu.

Widocznie panu prof. Valencie to nie odpowiada, nie podoba mu się chyba również i to, że z publikacji „Stonawa pamięta" młodsze pokolenie dowiaduje się prawdy o naszej historii, a że właśnie czescy legioniści nie wypadli w niej najlepiej, to trudno.

Ciekawe, że prof. Valenta nie zabrał głosu w obronie słusznych żądań polskiej mniejszości w sprawie polskich napisów na terenach kiedyś rdzennie polskich, które to żądania wysunął w swoim czasie w imieniu Kongresu Polaków prezes Rady Polaków, Wawrzyniec Fójcik, a które wywołały histeryczną reakcję w czeskich mediach.

Będąc uczestnikiem owego spotkania w Łomnej, miałem pod adresem dr. Pyszki dwie uwagi: Pierwsza to to, że zdobywa punkty dzięki swojej hojności, a naszemu skąpstwu, bo takie sprawy, jak tablica pamiątkowa w Jabłonkowie dla uczczenia obecności w tym mieście Józefa Piłsudskiego czy pomnik ofiar najazdu czeskich legionistów w Stonawie, mieliśmy sami sobie ufundować jako społeczeństwo. Po drugie, że apele i poglądy wyrażane w jego publikacjach są słuszne, ale spóźnione o 80 lat, bo wtedy w styczniu 1919 roku mieli nasi dziadowie i ojcowie wziąć kosy na sztorc, jak zrobili to nasi bracia w powstaniach śląskich.

Dziś nie mieliby problemu z Polakami na Zaolziu bracia Czesi, a my z polskimi napisami. Dziś jest inna Europa, nie ma Hitlera i Stalina, nie ma również innych „osobistości" i to bardzo dobrze. Bo we wspólnej Europie dla takich nie byłoby miejsca.

MELCHIOR SIKORA
Karwina-Nowe Miasto

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA **(153)**

Z. OLECH

Graj, Cyganie... czyli Dziewczyna znad Olzy

- Tak, jesteś złodziejką i hochsztaplerką, moje piękne dziecko - ciągnął dalej z uśmiechem Korsakow. - Powiedz mi, kto ci dał tę kolię, którą nosisz na szyi? Przecież nie jest ona i nie była nigdy twoją własnością. To przecież jest własność księżnej, więc musiałaś ją ukraść!

Ach, więc o to chodziło! Od razu miała złe przeczucie, gdy księżna ubierała ją w tę biżuterię. Ale tutaj oczywiście było proste nieporozumienie. Wystarczyło jedno słowo księżnej, żeby sytuację wyjaśnić.

- Niech pan posłucha, mój panie - wyszeptała drżącym głosem. - Postępuje pan ze mną niesprawiedliwie. Przysięgam panu, że sama księżna Dorota...

- Nie mówmy teraz o księżnej. Powtarzam jeszcze raz, że księżna Dorota jest opiekunką tylko uczciwych ludzi. Zresztą wkrótce wszystko się wyjaśni. Jeżeli masz coś do powiedzenia, to będziesz mogła wypowiedzieć się w policji.

- W policji? Co pan chce przez to powiedzieć, mój panie?

- Chcę powiedzieć, że natychmiast pójdziesz ze mną do policji! Chodź posłusznie, jeżeli nie chcesz, żebym musiał użyć przemocy. Marsz, albo...

Ostatnim słowom towarzyszył wymowny gest ręki, która spoczęła na szabli. Jednocześnie drugą ręką ujął pod ramię półprzytomną dziewczynę.

Po chwili znaleźli się w jednej z bocznych uliczek. Korsakow nagle przystanął, błyskawicznym ruchem wyjął z kieszeni srebrny gwizdek, przyłożył do ust i gwizdnął trzykrotnie.

Joanna krzyknęła z przerażenia, dostrzegłszy, że na ten sygnał ukazało się spoza muru kilka ciemnych postaci. W następnej chwili została otoczona przez kilku mężczyzn, których twarze nie wzbudzały zbytniego zaufania. Jeden z nich miał na ręku długi płaszcz z wełny wielbłądziej, prawdopodobnie zamierzając zarzucić go jej na głowę.

Tego mężczyznę poznała od razu. Przecież to był ten sam przestępca, którego obserwowała podczas rozmowy z Korsakowem w ruinach starego meczetu. Był to ten sam Hankar, wyglądający na cygana.

Zrodziło się w niej okropne przeczucie. Zdawała się przewidywać, jaki czeka ją los. Jeszcze raz próbowała wydostać się z żelaznego uścisku Korsakowa. Zarzucono jej już jednak płaszcz na głowę i coraz silniej związywano go dokoła szyi.

Krzyk nieszczęśliwej tonął w wielbłądziej wełnie, pokrywającej jej twarz. Z trudem nawet oddychała, była pewna, że za chwilę się udusi. Mogła tylko słyszeć, co ci okrutnicy mówili.

- Zabierzcie ją! Natychmiast uciekajcie z miasta. Czy konie macie gotowe?

- Od dawna już stoją gotowe, kapitanie!

- Więc nie tracić czasu! Jutro w nocy przyjdę i zadecyduję o jej dalszym losie. Do mojego zjawienia się unikajcie wszelkich rozmów z tą dziewczyną. Nie pozwólcie, aby komunikowała się z kimkolwiek. Słyszycie? Odpowiadacie własnym życiem za jej zdrowie.

- Będziesz z nas zadowolony, kapitanie! - odpowiedział Hankar. Objął ramieniem Joannę, podniósł ją w górę i poszedł przed siebie. Nieszczęśliwa czuła, że ją niesiono jakimiś ulicami coraz dalej i dalej. Hankarowi towarzyszyli inni rozbójnicy, którzy rozmawiali z nim w jakimś niezrozumiałym języku.

W duszy jej tliła się jeszcze ta iskierka nadziei, że może jednak złoczyńcy spotkają po drodze jakiegoś policjanta.

Nagle zdała sobie sprawę, że opryszkowie przystanęli, widocznie dotarli do miejsca, gdzie czekały na nich konie. Joanna słyszała wyraźnie rżenie zwierząt i niespokojne uderzenia kopyt o bruk.

Po chwili usadowiono ją na koniu, tuż za nią zajął prawdopodobnie miejsce Hankar. Dał jakiś znak swoim towarzyszom i kawalkada ruszyła przed siebie.

Joanna nie płakała, oczy miała zupełnie suche. Istnieją sytuacje, kiedy nie można zdobyć się nawet na łzy.

Dokąd ją wieźli? Prawdopodobnie do obozu przestępców! I jaki tam czeka ją los? Śmierć - zniknięcie bez śladu - mogiła w obcej ziemi!

ROZDZIAŁ 82
Koń rozbójnika

Z lasu, którego skrajem jechali złoczyńcy, wyłoniło się nagle trzech wędrowców. Na twarzach ich malowało się zdenerwowanie, którego nie dałoby się opisać. Byli to Edward Porajski, Andrzej Walczak i brat Dagobert, którzy pojawili się tu właśnie w tym momencie, kiedy rozbójnicy wywozili Joannę z miasta.

Znalazłszy się na skraju lasu, trzej nasi przyjaciele widzieli już z daleka domy miasta i Edward idący przodem usłyszał nagle kobiecy głos, który - jak mu się zdawało - wołał w najgłębszym przerażeniu i bólu:

- Edwardzie! Edwardzie!

- To ona! - zawołał młody hrabia. - To Joanna. Święty Boże, ona znajduje się w niebezpieczeństwie! Biegnijcie za mną, musimy ją uratować!

Nie pytając o nic przyjaciela, Dagobert i Walczak przyspieszyli kroku. W minutę później wszyscy trzej wybiegli z lasu i mogli już swobodnie wszystko widzieć przed sobą.

Widok, jaki ukazał się ich oczom, mógł śmiało zmrozić krew, a jednocześnie z drugiej strony mógł rozpalić w sercach ten wątły promień nadziei. Bo wreszcie, wreszcie widzieli przed sobą Joannę, wreszcie patrzyli na nią po tak długich, próżnych poszukiwaniach.

Ale w jak okropnym położeniu ją ujrzeli. Od razu zorientowali się, że Joanna musiała wpaść w ręce przestępców, którzy ją właśnie uprowadzali z miasta. Najgorsze jednak było to, że przestępcy przeważali swą liczebnością, było ich aż ośmiu. Jechali na świetnych koniach, podczas gdy oni wszyscy trzej szli piechotą. Cała kawalkada opryszków była świetnie uzbrojona, mieli szable, sztylety i pistolety, a jeden z nich miał nawet przewieszony przez ramię karabin.

Edward, Andrzej i Dagobert zorientowali się, że nie mają ani chwili czasu do stracenia. Edward widział tylko, że ukochana jego znajduje się w przemocy złych ludzi i że on musi ją za wszelką cenę uratować.

Rozbójnicy zatrzymali się na drodze, prawdopodobnie zastanawiając się nad tym, którędy mają wjechać w las. Chcieli sobie jak najbardziej skrócić drogę.

Pierwszy zorientował się w tym Walczak i nie rzuciwszy ani słowa towarzyszom, zaszył się w gęste zarośla.

Tymczasem na drodze rozegrała się niezwykła scena.

- Stój, łotrze - zawołał Edward do mężczyzny, który trzymał w ramionach Joannę. - Stój, bo chcę z tobą pomówić. Obdaruję cię złotem, jeśli chcesz, wypłacę ci największy okup, dostaniesz każdą sumę, tylko się zatrzymaj. Joanno, Joanno, wydostań się z jego ramion i zeskocz na ziemię! (cdn.)

BILANS BOMBARDOWAŃ W KOSOWIE

Trafiony, potwierdzony

W czasie wiosennej operacji lotniczej w Kosowie NATO zniszczyło 974 naziemne cele ruchome. Łupem rakiet i bomb samolotów Sojuszu padło: 93 serbskich czołgów, ponad 150 transporterów opancerzonych, 339 innych pojazdów wojskowych oraz 389 mobilnych dział artyleryjskich. Z analiz raportów pilotów sporządzonych bezpośrednio po zakończeniu lotów bojowych wynika, że blisko 130 zgłoszonych wówczas trafień należy uznać jedynie za „możliwe", a nie „pewne".

Zaraz po zakończeniu lotniczej ofensywy, dowództwo NATO szacowało serbskie straty na 110 czołgów, ponad 200 wozów opancerzonych i przeszło 400 stanowisk ciężkiej artylerii. Serbska propaganda podczas całej kampanii znacznie zaniżała uszczerbki spowodowane nalotami, przyznając się jedynie do utraty np. kilkunastu czołgów. Określenia rzeczywistej skuteczności nalotów nie ułatwiało także przemieszczanie poszczególnych serbskich jednostek pancernych, zmechanizowanych i artyleryjskich, z których wiele było wycofanych z Kosowa podczas kulminacji powietrznej ofensywy NATO.

Obecne zestawienie strat zadanych serbskim oddziałom w Kosowie oparte zostało na analizie raportów pilotów i zapisów urządzeń rejestrujących przebieg ataków, danych wywiadowczych, zeznań świadków i informacji zebranych przez ekspertów na terenie Kosowa już po zajęciu prowincji przez wojska NATO. Za „pewne" zniszczenie obiektu ataku uznaje się je wtedy, gdy zostaje ono potwierdzone przez dwa z powyższych źródeł.

Szacuje się, że serbskie siły bezpośrednio zaangażowane w operację kosowską liczyły około 350 czołgów, 240 transporterów i 750 dział samobieżnych, armat i moździerzy. Wynika z tego, że skuteczność działania lotnictwa taktycznego w Kosowie Sojuszu należy szacować w przedziale 30-40 proc.

Mimo wyrafinowanych systemów identyfikacji celów natowscy piloci atakujący serbskie cele w Kosowie 25 razy zaatakowali nie prawdziwe obiekty wojskowe, ale ich atrapy. Błędy popełniano także podczas ataków na obiekty znajdujące się na terytorium samej Serbii, w tym także w stolicy kraju, Belgradzie. O ile jednak błędy podczas ataków na przemieszczające się pojazdy tłumaczy się błędami pilotów, to pomyłki podczas nalotów na obiekty nieruchome (wystarczy przypomnieć tylko zbombardowanie chińskiej ambasady w Belgradzie), analitycy przypisują słabemu rozpoznaniu wywiadowczemu. Okazuje się, że operacja powietrzna w Kosowie wykazała nie najlepszą współpracę w tej dziedzinie pomiędzy służbami wywiadowczymi poszczególnych państw Sojuszu.

Ocena skuteczności operacji powietrznej przeciw serbskim siłom w Kosowie ma bardzo istotne znaczenie dla kształtu przyszłej doktryny militarnej Sojuszu Północnoatlantyckiego. Jeśli działania lotnictwa zostaną uznane za efektywne, będzie to argument dla poparcia koncepcji prowadzenia operacji powietrznych, niwelujących ryzyko strat we własnych szeregach oraz pozwalających na ograniczenie ofiar wśród ludności cywilnej. Jest to jednak strategia „bogatych", których stać na wydanie dziesiątków i setek miliardów dolarów na nowoczesne samoloty i całe techniczno-ludzkie kosmiczne zaplecze, niezbędne do prowadzenia współczesnej wojny z powietrza.

NOWE AUTOSTRADY, LOTNISKA, LASY...

Jaka będzie Polska za 15 lat?

2600 km autostrad. Podwojenie obrotów w portach morskich oraz uruchomienie nowego lotniska warszawskiego, a jednocześnie rozbudowę czterech lotnisk międzynarodowych: Okęcie, Balice, Rębiechowo, Pyrzowice - są to niektóre z założeń zaakceptowanej ostatnio przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. To wszystko ma zostać wykonane do 2015 roku.

Program obejmuje zarówno budowę autostrad, jak i kompleksową modernizację oraz unowocześnienie najważniejszych dróg krajowych, zwłaszcza w obrębie paneuropejskich korytarzy transportowych. Do roku 2015 przewiduje się budowę 1431 km dróg dwujezdniowych i 2917 km dróg jednojezdniowych poza systemem koncesyjnym. W latach 1999-2001 ma powstać 251 km nowych dróg, w okresie 2002-2005 - 447 km; w latach 2006-2010 - 521 km, a do 2015 kolejnych 1080 km. Rząd polski przewiduje, że do 2015 roku powstanie łącznie 2299 km, w większości płatnych, niestety, autostrad.

Program rozwoju polskich portów morskich przewiduje modernizację i dostosowanie ich potencjału do nowej struktury obrotów i nowych technologii transportu. Pozwoli do roku 2015 osiągnąć obroty towarowe rzędu 110,4 mln ton rocznie. Zaakceptowany przez KERM RP plan przewiduje również rozbudowę światłowodowej infrastruktury telekomunikacyjnej. Do roku 2010 ma ona objąć swym zasięgiem nie tylko miasta i siedziby gmin, ale ma dotrzeć też do wszystkich miejscowości w Polsce.

Przewiduje się również do roku 2010 budowę 10-11 tys. km gazociągów przesyłowych, 47 tys. km sieci rozprowadzającej gaz oraz zwiększenie pojemności magazynów podziemnych do 3,2-4,2 mld m sześc.

Plan obejmuje także gospodarkę wodną. Przewiduje się budowę licznych dużych zbiorników retencyjnych w dorzeczu Odry i Wisły. Oprócz funkcji przeciwpowodziowych będą one służyć także zaopatrzeniu ludności i przemysłu w wodę.

W odniesieniu do rolnictwa przewiduje się do 2010 r. zmniejszenie powierzchni uprawnych o około 500-600 tys. ha, do 18 100 tys. ha. Najwięcej ziemi na cele pozarolnicze przeznaczy się do zalesienia w północnych regionach kraju oraz terenów wokół aglomeracji miejsko-przemysłowych na południu kraju oraz wzdłuż autostrad. Docelowo lasy mają stanowić 33 proc. powierzchni kraju (10 320 tys. ha), co wiąże się z wyłączeniem z rolniczego użytkowania około 1 500 tys. ha ziemi.

Okazuje się, że wejście Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego ma wpływ na planowanie gospodarcze. W związku z dostosowywaniem systemu obronnego państwa do struktur NATO przewiduje się kompleksową modernizację i unowocześnienie wy... powanych lotnisk, portów wojennych, składnic materiałów pędnych i ... stanowisk radarowych. Przewidywany termin ich sfinalizowania to rok 2006.

W związku z ochroną granicy państwowej, na lata 1999-2002 Polska planuje dostosowanie infrastruktury ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego do wymogów Układu z Schengen i Traktatu Amsterdamskiego. Pozwoli to na wejście obszaru ... w granice Unii Europejskiej.

W dziedzinie oświaty najważniejsze zadania na najbliższe lata to, według rządowej propozycji, stworzenie sieci ponad 5 tysięcy gimnazjów do roku 2005. Przewiduje się także modernizację oraz konsolidację sieci szkół 6-letnich.

Szwajcaria, państwo morskie

Wprawdzie bez dostępu do morza, ale z niemałą flotą handlową, w której pod szwajcarską banderą pływa po morzach i oceanach 20 statków. Jest to flota bardzo nowoczesna - 16 jednostek zbudowano w latach 90. w stoczniach Japonii, Korei Południowej, Chin, Tajwanu, Danii i Holandii. W ostatnich dniach morskie gospodarstwo Szwajcarii zasiliły dwa kolejne frachtowce.

NĘDZA W ZŁOTEJ OPRAWIE

Nie ma jak święto...

Stopa życiowa mieszkańców Ukrainy należy do najniższych w Europie. Brakuje pieniędzy na wypłaty pensji dla górników, nauczycieli, lekarzy; sypie się infrastruktura, niszczeją domy i zakłady przemysłowe. Na petycje związków zawodowych władze odpowiadają: Rozumiemy wasze problemy, ale niestety w kasie państwa jest pusto.

Czasem jednak można w niej coś znaleźć. I bynajmniej nie dla tych, którzy naprawdę potrzebują pomocy, by przeżyć. Istnieją sprawy ważniejsze. Na przykład świętowanie. Na obchody - wcale nie okrągłej, bo tylko ósmej rocznicy uzyskania niepodległości, władze przeznaczyły 30 milionów dolarów (według niektórych źródeł nawet 50). Ludzie, którym nie starcza na zaspokojenie podstawowych potrzeb, mogli zamiast podwyżki obejrzeć sobie wielką paradę wojskową. Czy poprawiło się im od tego samopoczucie? Władze są przekonane, że tak. Cała impreza służyła właśnie temu celowi, bo na Ukrainie rozkręca się już kampania wyborcza i politycy zaczynają zabiegać o popularność. Drżący o posadę prezydent Leonid Kuczma zafundował ludowi igrzyska.

Prawdziwymi mistrzami w patetycznym świętowaniu są jednak Azjaci. O wyczynach Kim Ir Sena i jego syna kręci się filmy. W czasie, gdy miliony ludzi umierają w Korei północnej z głodu, w stolicy organizuje się gigantyczne parady, których koszt trudno nawet oszacować. W Europie Zachodniej tradycja ta raczej zanika, a jeśli już przygotowuje się gigantyczne widowiska, to skrzętnie liczy się ich koszty. I próbuje znaleźć sponsorów, którzy je sfinansują.

Myśl taka jest absolutnie obca chińskim komunistom, sposobiącym się do odchodów 50. rocznicy zdobycia władzy. Jedna z pierwszych decyzji dotyczyła usunięcia komercyjnych reklam z placu Tien An Men i głównych ulic Pekinu. Nic nie powinno rozpraszać uwagi ludu, który ma świętować „na czerwono" - w morzu flag i portretów przywódców. Wciąż nie wiadomo, czy kulminacyjnym punktem uroczystości będzie wystrzelenie w kosmos pierwszej chińskiej rakiety. Choć rząd i ... polityczne nie szczędzą grosza, konstruktorzy mogą jednak nie zdążyć.

Ale nawet bez przenoszenia ceremonii na orbitę, atrakcji Chińczykom nie zabraknie. Tylko na uświetnienie uroczystości w stolicy planuje się wydać 15 miliardów dolarów. Punktem kulminacyjnym będzie półmilionowy pochód oraz defilada kilkudziesięciu tysięcy żołnierzy. Zaprezentowane zostaną najnowsze osiągnięcia chińskiej techniki wojskowej, łącznie z testowanymi niedawno rakietami dalekiego zasięgu, mogącymi przenosić głowice jądrowe.

W przygotowaniach najbardziej aktywnie uczestniczy aktyw partyjny oraz służby specjalne. Jedni remontują nawierzchnie ulic i fasady domów, drudzy pilnują, by nic nie zakłóciło ceremonii, wyłapując i wywożąc poza stolicę ... element klasowo niepewny - od kryminalistów, przez pijaków i prostytutki po opozycjonistów. Z Pekinu zostanie usuniętych pół miliona ludzi. Zostaną tylko ci, którzy nie odważą się zadawać kłopotliwych pytań. Na przykład takich: Czy rzeczywiście kraj na dorobku, w którym jedna trzecia społeczeństwa żyje na granicy minimum egzystencji, musi hołdować zasadzie „zastaw się, a postaw się"?

OCHRONA EUROPEJSKIEGO DZIEDZICTWA JĘZYKOWEGO CZY...,

Językowy koń trojański?

Francja nie ratyfikuje Europejskiej Karty Języków Regionalnych, którą podpisała w maju br. Prezydent Jacques Chirac odmówił wszczęcia niezbędnej w tym przypadku procedury rewizji konstytucyjnej.

Karta, przyjęta już przez 18 państw, ma na celu promocję i ochronę europejskiego dziedzictwa językowego. Proponuje państwom-sygnatariuszom katalog 94 artykułów, wśród których mogą one wybrać uregulowania zgodne z ich interesami i tradycjami. Francja zdecydowała się przyjąć 39 artykułów z dziedziny nauczania, kultury, mediów i administracji. Np. państwo zobowiązuje się do rozwijania w szkołach nauczania języków regionalnych lub tych, którymi posługują się mniejszości narodowe wśród dzieci, których rodzice sobie tego życzą, a liczba chętnych oceniana jest jako wystarczająca. Musi ono również udostępnić najważniejsze teksty ustaw i aktów prawnych w tych językach oraz zachęcać media, aby nadawały programy i wydawały pisma w językach regionalnych.

Czyżby te łagodne regulacje zagrażały integralności Republiki, w której językiem oficjalnym jest francuski? Niektórzy intelektualiści i politycy zasiali jednak wątpliwości. Według nich przyjęcie Karty doprowadziłoby do konieczności przetłumaczenia na 75 języków, dialektów i narzeczy, którymi posługują się mieszkańcy Francji metropolitarnej i jej terytoriów zamorskich, wszystkich tekstów ustaw i rozporządzeń. Członkowie Rady Konstytucyjnej zaś uznali za sprzeczną z francuską ustawą zasadniczą preambułę Karty, gwarantującą mniejszościom narodowym używanie swojego języka zarówno w życiu prywatnym, jak publicznym. Potraktowane dosłownie, takie sformułowanie pozwoliłoby każdemu obywatelowi wymagać, aby był rozumiany - mówiąc w swoim języku - przy każdym okienku w każdym urzędzie.

Groźbę tę minister spraw wewnętrznych Jean-Pierre Chevenement natychmiast określił jako „ryzyko bałkanizacji Francji". Jednak jego prawnicy są zdania, że Karta zawiera liczne zabezpieczenia: nie ma mowy o upoważnieniu każdego obywatela do zwracania się do urzędów w wybranym przez siebie języku; nie ma również mowy o wszczynaniu procedur prawnych w jakimkolwiek innym niż francuski języku. Karta nie przyznaje również żadnego prawa zbiorowego grupie obywateli, których łączy jedynie wspólny język i w żadnym wypadku nie dąży do nadania specjalnych przywilejów mniejszościowej grupie etnicznej w stosunkach z państwem.

Pasjonująca debata na ten temat wśród francuskich elit politycznych przekroczyła tradycyjny podział na prawicę i lewicę. Dla najbardziej zażartych przeciwników Karty - zwolenników suwerenności narodowej w ramach zjednoczonej Europy, zarówno z prawicy, jak lewicy - jest ona „koniem trojańskim", wprowadzonym podstępnie do Francji. Ściśle realizowana, pociągnęłaby za sobą podział narodu na „plemiona" i zlikwidowałaby definitywnie integrację wewnątrzpaństwową. Popierający Kartę - socjaliści, „Zieloni" i liberalna prawica - uznają naród za wystarczająco silny, aby zaakceptował w swym łonie rozwój mniejszości kulturalnych i językowych...

(PAI-RFI/MFT)

Nie sygnowane materiały pochodzą z serwisu informacyjnego PAI.

OD RZYMU DO KIRIBATI

Milenijne atrakcje

Już za 14 tygodni zacznie się nie mający dotąd precedensu najazd turystów na miejsca i regiony mające szczególne znaczenie w obchodach 2000-lecia naszej ery. Szczególnie oblężona będzie Ziemia Święta i Rzym. Na gości czekają także liczne miasta o starożytnej historii, mające ambicję przyciągnięcia z okazji początku ostatniego roku tysiąclecia jak największej liczby gości o mniej lub bardziej zasobnych portfelach. Przed Sylwestrem i bezpośrednio po nim Rzym będzie gościł kilka milionów turystów krajowych i zagranicznych. W całym roku 2000 przez Wieczne Miasto ma według najnowszych prognoz przewinąć się 26 milionów gości.

Do wielkiej noworocznej gali przygotowują się też inne miasta. Londyn oferuje z tej okazji wielką wystawę technicznych, naukowych i kulturalnych osiągnięć ludzkości. Paryż wabi swym tradycyjnym kompleksem turystycznych atrakcji, ale też nawiązuje do starożytności (w początkach pierwszego milenium była tu rzymska osada Lutetia Parisiorum). Berlin w samą tylko noc sylwestrową spodziewa się miliona gości przed Bramą Brandenburską, na Placu Paryskim, w parku Tiergarten oraz w innych godnych uwagi miejscach niemieckiej stolicy. Zapowiadana jest m.in. parada sztucznych ogni „jakiej świat jeszcze nie widział", emitowane będą ponadto telewizyjne przekazy z uroczystości milenijnych z całego świata.

Do Ziemi Świętej w roku 2000 wybierze się, jak przewidują izraelskie biura podróży, co najmniej 4 miliony turystów zagranicznych (inne źródła sugerują odwiedziny jeszcze większej liczby cudzoziemców ze wszystkich kontynentów). Zainteresowania i profitów z okazji 2000 lat chrześcijaństwa spodziewa się również Turcja, na której terenie, tuż przy granicy z Syrią, leży Antiochia - miejsce założenia przez św. Pawła pierwszej poza obszarem Palestyny gminy chrześcijańskiej.

Kraje oczekujące w najbliższym czasie wzmożonego napływu turystów prześcigają się w wymyślaniu rozmaitych „gwoździ programu" bądź ułatwień w czasie ich pobytu. Niemcy przypominają, że autostrady w ich kraju, mimo nacisków władz Unii Europejskiej, są i w dającej się przewidzieć przyszłości pozostaną bezpłatne. Włosi, dla odmiany, kładą nacisk na ekologię - zapowiadają, że do końca grudnia br. w Rzymie kursować będzie 500 specjalnych pojazdów z napędem elektrycznym, które będą wynajmowane turystom.

Szczególną jednak atrakcję przygotowuje wyspiarskie minipaństewko Kiribati na Oceanie Spokojnym (za czasów kolonialnych - wyspy Gilberta i Ellice), leżące prawie dokładnie na południku 180. Będą to urządzane w niepowtarzalnej scenerii zabawy sylwestrowe zakończone oglądaniem wschodzącego słońca w dniu 1 stycznia 2000 r. Tutaj zobaczą ludzie to słońce jako pierwsi na świecie, przechodzący tu bowiem południk wyznacza zmianę daty - na wschód od niego jest już np. poniedziałek, gdy tuż na zachód - jeszcze niedziela...

Fachowcy przewidują, że obroty branży turystycznej, które w ubiegłym roku po raz pierwszy przekroczyły w skali światowej sumę pół biliona dolarów (dokładnie 520 mld dol.) - w bieżącym, m.in. za sprawą przedmilenijnego Sylwestra, mogą zbliżyć się do poziomu 600 miliardów. Rokowania na przyszłość są jeszcze bardziej optymistyczne - w 2000 roku rekord ten ma być poprawiony o dalszych kilka lub kilkanaście miliardów dolarów. Według danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego, turystyka zagraniczna w skali świata pod względem wielkości obrotów wyprzedza już wszystkie ... portowe gałęzie przemysłu i ... z branżą samochodową, spożywczą i naftową włącznie.

„Kto kochał - nie zapomni, kto znał - niechaj wspomni".

Dnia 21. 9. 1999 mija 10. rocznica zgonu naszej Kochanej Matki, Babci i Prabaci

śp. PAWEŁKI MORCINKOWEJ

oraz 1. 11. 1999 minie 16. rocznica zgonu naszego Kochanego Ojca, Dziadka i Pradziadka - byłego kierownika szkoły w Trzyńcu

śp. JERZEGO MORCINKA

Wszystkich, którzy Ich znali, prosimy o chwilę wspomnień. Syn Erich z rodziną. OL-203

kronika rodzinna

„Czas płynie, ale pamięć i smutek pozostają".

Dnia 22. 9. 1999 mija druga smutna i bolesna rocznica, kiedy nas opuściła nasza Kochana

śp. WANDA SZYMONKOWA

z Olbrachcic. O chwilę wspomnień prosi mąż z rodziną. OL-212

teatr

SCENA CZESKA - Karwina „Rajdatům se letos nedaří" (22, godz. 19.00).

kino

ORŁOWA - Wszechświat: Star Wars: Epizod I - Ukryta groźba (21, 22, godz. 15.30, 17.45, 20.15), **KARWINA - Reflex:** Kanarek (21, 22, godz. 17.00), Królowa Elżbieta (21, 22, godz. 20.00), Centrum: Noting Hill (21, 22, godz. 17.45, 20.00), **CZ. CIESZYN - Central:** Mój dom - moja twierdza (21, godz. 17.15 i 19.30), **TRZYNIEC - Kosmos:** Spakuj forsę i znikaj! (21, 22, godz. 17.30, 20.00).

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

▲ **Muzeum Tragedii Żywocickiej:** Była wystawa „Okupacja i ruch oporu w Cieszyńskiem 1938-1945". **W sali wystaw:** Do 31.12. „Franciszek Świder (1911-1997). Wybór z twórczości". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Sala wystaw w Orłowej-Mieście, Stary Rynek:** Do 31.10. wystawa pt. „Historia szkolnictwa w Cieszyńskiem". Czynna: po-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 9-13.

▲ **Sala wystaw MC Interklub Karwina-Frysztat** - Do 30.11. wystawa „Tradycje górnictwa w Karwińskiem". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KARWINIE

Galeria „Zdrowego Miasta": Do 15.10. wystawa obrazów i rysunków Tadeusza Wratnego „Drzewa, domy, ludzie". Czynna w po-pt: 9-16.

OŚRODEK „STRZELNICA" W CZ. CIESZYNIE

Galeria „Na poddaszu": Wystawa obrazów Jiřego Bieleckiego. Czynna: po-pt: 8-16.

ARCHIWUM POWIATOWE W KARWINIE

Sala wystaw: „Ród Larischów-Moennichów w Karwińskiem".

HOTEL „JAWOR" RZEKA

Wystawa obrazów Józefa Dronga. Czynna: po-nie: 8-20.

co-gdzie-kiedy

TOWARZYSTWO NAUCZYCIELI POLSKICH W RC zaprasza na zebranie ogniskowych w środę 22. 9. o godz. 14.00 w PSP Czeskim Cieszyn.

JABŁONKÓW - Zarząd MK PZKO zaprasza swoich członków na wycieczkę autokarową na Słowację do Beszeniowej (ciepłe źródła lecznicze) dnia 16. 10. br. Zgłoszenia wraz z zaliczką 100 koron od osoby należy złożyć w Domu PZKO w sklepie „Gloria" do 27. 9.

UWAGA SENIORZY HPC. Zebranie kierownictwa odbędzie się 23. 9. o godz. 9.30 w siedzibie HPC w Parku Sikory w Cz. Cieszynie. Planujemy imprezy, stąd obecność konieczna.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Seniora zaprasza 22. 9. o godz. 15.00 (na miejscu) na spotkanie połączone ze zwiedzaniem muzeum „Kotulowej drzewiónki". Dojście z ul. Halkaj pod stadionem.

▲ Klub Kobiet przypomina paniom o spotkaniu przy „małej czarnej" w środę 22. 9. o godz. 17.00 w Domu PZKO.

HAWIERZÓW-SUCHA ŚREDNIA - Zespół Kobiet MK PZKO zaprasza na wystawę robót ręcznych pn. „Czar jesieni" w dniach 25.-26. 9. w godz. 9.00-16.00 do lokali świetlicy MK PZKO.

KARWINA-N. MIASTO - Zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na spotkanie klubowe połączone ze smażeniem placków ziemniaczanych w sobotę 25. 9. o godz. 16.00. W programie wystąpią przedszkolaki z Karwiny-Frysztatu.

KARWINA-ŁĄKI - Klub Przyjaciół „Naprzodu" zaprasza członków i sympatyków na jesienne spotkanie w czwartek 23. 9. o godz. 16.30 do Ośrodka Gminnego na Zaciszu.

UWAGA RODZINA KATYŃSKA. Krótkie zebranie informacyjne uczestników wyjazdu do Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie odbędzie się 22 bm. o godz. 15.00 w sali zebrań ZG PZKO w Cz. Cieszynie przy ul. Strzelniczej 28.

WĘDRYNIA - Klub Seniora zaprasza członków na spotkanie „z przekąską" w czwartek 23. 9. o godz. 16.00 do Czytelni.

PTTS „BESKID ŚLĄSKI" zawiadamia uczestników wycieczki w sobotę 25. 9. na Radgoszcz, że odjazd autobusów nastąpi z Karwiny („Trefa") o godz. 6.45 i z Cz. Cieszyna (szkoła rolnicza) - o 7.00.

▲ **Zarząd PTTS „BŚ"** zawiadamia swoich członków, że weryfikacja książeczek turystycznych do poszczególnych odznak „BŚ" przebiegnie do 20. 10 br.; książeczki należy przekazać prezesom oddziałów albo członkom zarządu PTTS.

PTTS „BŚ" - KP zaprasza 23. 9. na Kozubową. Odjazd w zwykłym czasie do Boconowic.

oferta pracy

Propozycja pracy i zarobku. Tel. 0659/357 045, po-pt w godz. 8-12. OL-186

Szkoła Podstawowa w Sibicy poszukuje palacza do kotłowni gazowej (na pół etatu). Informacje - nr tel. 0659/56582. OL-214

sprzedaż

SPRZEDAM Adam Mickiewicz - Dzieła. Wydanie narodowe z r. 1949 - 10 tomów. Tel.: 0659/331 338. AD-182

Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY

»Hasło« w nowym sezonie

Chór mieszany „Hasło" działający przy MK PZKO w Skrzeczoniu rozpoczął po wakacyjnej przerwie przygotowania do kolejnego sezonu. Podczas pierwszej próby omówiono plan działalności na najbliższe miesiące, ustalono, że w dniach 16-17 października br. odbędzie się zgrupowanie chóru w Dolnej Łomnej.

Zespół cieszący się już 73-letnią tradycją liczy obecnie 33 członków. Dyrygentką od dwu lat jest Irena Szeliga, akompaniatorką Franciszka Czerna, funkcję kierownika organizacyjnego pełni Stanisław Górniok. Najmłodszą chórzystką jest Marta Szeliga, która jako uczennica dolnolutyńskiej PSP w duecie z Joanną Iwanowicz zdobyła drugie miejsce w ogólnopolskich eliminacjach Śląskiego Śpiewania w Lędzinach.

W ubiegłym sezonie chór zaliczył 12 występów: zarówno podczas tradycyjnych imprez Miejscowego Koła, jak i w skrzeczońskim i bogumińskim kościele. Za najważniejszy uważany jest występ na skrzeczońskim cmentarzu z okazji 30. rocznicy odsłonięcia pomnika 104 Polaków - ofiar faszyzmu, którzy w latach 1942-45 zginęli w bogumińskim obozie pracy przymusowej. (D. G.)

ZAOLZIAŃSKA SZTUKA W BIELSKU-BIAŁEJ

Nowe nabytki

Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska", Oddział w Bielsku-Białej przygotowały w najbliższy piątek 24 września 1999 o godz. 17.00 otwarcie wzbogaconej o nowe dary Sali Polskiej Sztuki na Zaolziu w odrestaurowanych salach Zamku Sułkowskich na Wzgórzu.

Otwarta na początku listopada ub. roku Galeria Malarstwa Polskiego, w ramach której znalazła się wtedy również Sala Polskiej Sztuki na Zaolziu, prezentowała około 250 obrazów ze zbioru obejmującego ogółem 1000 prac. Zaolziańską sztukę reprezentowały obrazy i grafiki naszych seniorów - Alicji Bartulcowej, Józefa i Tadeusza Bergerów, Gustawa Fierli, Dominika Figurnego, Stanisława Krausa, Gustawa Nowaka, Władysława Pasza, Oskara Pawlasa, Bogumiła Swobody, Franciszka Świdra, Tadeusza Wratnego i Rudolfa Żebroka oraz rzeźba Henryka Nitry.

Większość prac pochodziła z darów artystów lub ich rodzin. Obecną kolekcję wzbogacą prace plastyków średniej i młodej generacji. (o)

KONKURS LITERACKI - POEZJA '99

Dla utalentowanej młodzieży

Grupa Literacka '63 ogłasza konkurs literacki dla utalentowanej młodzieży - uczniów szkół podstawowych i średnich. Wyraża równocześnie nadzieję, że rodzice i nauczyciele zachęcą młodych poetów do udziału w konkursie, a także pomogą im wysłać prace konkursowe.

Konkurs przebiegnie w dziale poezji w dwu kategoriach wiekowych:

1. - uczniowie szkół podstawowych
2. - uczniowie szkół średnich

Aby wziąć udział w jednej z kategorii, należy przesłać zestaw pięciu wierszy (dotąd nie publikowanych i nie nagradzanych) w trzech egzemplarzach. Zestawy należy opatrzyć godłem. Do osobnej koperty oznaczonej tym samym godłem trzeba włożyć dane o autorze (imię, nazwisko, adres domowy, adres szkoły, wiek). Prace konkursowe wraz z zaklejoną kopertą oznaczoną tym samym godłem a zawierającą dane o autorze należy do 30 października 1999 przesyłać pod adresem:

„Nasza Gazetka", ul. Hlavní 3, 737 01 Czeski Cieszyn - z dopiskiem na kopercie „Konkurs - poezja '99".

Ogłoszenie wyników konkursu zaplanowano w dniu 6 grudnia br. Dla autorów najlepszych prac przewidziano nagrody. Specjalna nagroda czeka również szkołę, której uczniowie będą w konkursie najliczniej reprezentowani.

Inż. PIOTR HORZYK,
prezes Grupy Literackiej '63

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

WTOREK 21 WRZEŚNIA

■ TC 1:

5.00 Sama w domu
5.59 Dzień dobry z TC
8.30 Czarodziejskie przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Fakty
9.40 Trzymaj się!
10.00 „Florian" (kom. czes.)
11.30 O zdrowiu (mag.)
12.00 Wiadomości
12.05 Sama w domu
13.05 „Ogniste kobiety są wśród nas" (kom. czeska)
14.10 Nasza wieś
14.25 Dzieci chwili (mag.)
14.45 Bananowe rybki (talk show)
15.15 „Dotyk anioła III" (s.)
16.00 Wiadomości
16.05 „Śnieżna rzeka" (s.)
16.55 www.eXtravýzva.cz
17.30 AZ-quiz (teleturniej)
18.00 Report (aktualności regionalne)
18.10 „Simpsonowie" (s. anim.)
18.35 „Przyjaciele V" (s.)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Przebój" (kom. czeska)
21.40 Reportaże TV Ostrawa
22.05 Wydarzenia plus
22.20 Bramki, punkty, sekundy
22.25 Zając w worku (pr. rozryw.)
23.20 Wiadomości
23.30 „Stulecie" (s. dok.)
0.30 Kinobox 2000 (mag.)
1.20 Sama w domu (mag.).

■ TC 2:

5.00 Jestem tutaj
5.30 Dokument 2000: „Tylko jedna próba życia"
6.00 „Tajemnicza planeta" (s. dok.)
6.15 „Curriculum vitae" (dok.)
6.55 Wiadomości TVS
7.20 Report (aktualności regionalne)
8.00 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 „Wielkie antyczne miasta: Egipt" (s. dok.)
10.00 „Obrazki z historii Romów" (dok.)
10.20 Język angielski dla najmłodszych
10.35 Wychowanie plastyczne
10.55 Echa sportowe
12.00 Każdy ma swojego Stonehenga
12.20 „Jiří Kolář" (dok.)
13.20 Plecak
13.35 Hip, hap, hop (teleturniej)
14.05 Pomagajmy sobie
14.30 Labirynt
15.00 Magazyn chrześcijański
15.35 Świat motoryzacji (mag.)
16.25 „Leczenie w Europie" (s. dok.)
16.55 Teleskop
17.05 Zoom (mag.)
17.25 Romale (mag.)
17.45 Spartak Moskwa - AC Sparta Praga (piłka nożna)
20.00 „Dzikie konie cesarza" (film dok.)
21.00 „21" (aktualności)
21.30 „Sto fotografii stulecia" (s. dok.)
21.35 Artefakty (pr. dyskusyjny)
22.35 Prix Bohemia Radio '98 (z Festiwalu Twórczości Radiowej)
23.00 Liga mistrzów
24.00 Michel Petrucciani (koncert)
1.00 Salon czeski
1.30 „21" (aktualności)
2.00 „Ogniste kobiety są wśród nas" (kom. czeska).

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą, 9.00 „Królestwo dziczy" (s. dok.), 9.25 Do-Re-Mi (konkurs), 10.15 „Bóg wybacza... ja nie!" (film wł.-hiszp.), 12.00 Mieszkanko, 13.20 „Knight Rider" (s.), 13.50 „Sylwetki gwiazd filmowych" (s. dok.), 14.15 „Kapela marzeń" (s.), 14.40 „Amerykańska szkoła średnia" (s.), 15.05 „Słoneczny patrol" (s.), 15.55 „A" (talk show), 16.45 Właśnie teraz, 16.50 „Milady" (s.), 17.35 „Dziki anioł" (s.), 18.25 Karuzela (teleturniej), 18.55 Zaryzykuj! (teleturniej), 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 „Od miłości do nienawiści" (film USA), 21.40 Na własne oczy, 22.25 „Martial Law: Stan zagrożenia" (s.), 23.10 „Nocne strachy Freddy'ego" (s.), 24.00 „Miasteczko South Park" (s. anim.), 0.25 „Sylwetki gwiazd filmowych" (s. dok.), 0.50 „Słoneczny patrol" (s.).

■ PRIMA:

8.00 „Wesoły świat Richarda Scarry'ego" (s. anim.), 8.25 „Bajki braci Grimmów" (s. anim.), 8.50 „Nowe przygody Czarnego Księcia I" (s.), 9.15 „Rzeka czaruje" (film czes.), 10.45 Program dla pań - godzina gwiazd, 11.30 „Podróż za szczęściem" (s.), 12.20 „Antonella" (s.), 13.10 „Wspaniali i bogaci" (s.), 13.35 Program dla pań, 14.10 „Doktor z alpejskiej wioski II" (s.), 15.05 „Hardcastle i McCormick" (s.), 16.00 „Żar tropików" (s.), 17.00 Program dla pań, 17.30 Minuty regionu, 17.40 Rexeso (teleturniej), 18.00 Sauna (talk show), 18.50 Prima TV, pogoda, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniam, czyli... (teleturniej), 19.45 „Tom i Jerry" (s. anim.), 19.55 „Komisarz Rex" (s.), 20.50 Kochasie, 21.40 „Wielka bulanka" (kom. franc.), 23.50 Do tematu!, 23.55 „Czerwony anioł" (thriller niem.), 1.30 „Magnum" (s.).

ŚRODA 22 WRZEŚNIA

■ TC 1:

5.00 Sama w domu
5.59 Dzień dobry z TC
8.40 Klocki
9.00 Wiadomości
9.05 Ten nasz charakter czeski
9.25 Wszystko dla domu i ogrodu
10.00 „Kochaj, czcizj i bądź posłuszny" (film USA)
11.30 Spirala zdrady
12.00 Wiadomości
12.05 Sama w domu
13.05 Pomysły światowej mody
13.30 „Spowiedź kobiety, którą pozbawiono wszystkiego, co kochała" (s. dok.)
13.45 „Niespodzianka pana Milberry" (adaptacja TV)
14.05 Zając w worku (pr. rozryw.)
14.55 „Jak żyje się z psem" (s. dok.)
15.10 „Alf" (s.)
15.35 „Simpsonowie" (s. anim.)
16.00 Wiadomości
16.05 Czarodziejskie przedszkole
16.40 Kometa
17.30 AZ-quiz (teleturniej)
18.00 Report (aktualności regionalne)
18.10 Czarne owce (publicyst.)
18.30 „Szybkie Szrzały" (s.)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
19.55 Losowanie zakładów Sportki
20.00 Parasolka '99 (pr. rozryw.)
21.05 Ściśle publiczne!?
22.10 Wydarzenia plus
22.25 Bramki, punkty, sekundy
22.55 Magazyn policyjny
23.15 Wiadomości
23.25 „Zezwolenie na morderstwo" (thriller angielski)
1.00 „Skarby świata" (s. dok.).

■ TC 2:

5.00 Fakty
5.40 Za drzwiami jest A. G.
6.10 Trzymaj się!
6.30 Romale (mag.)
6.50 Wiadomości TVS
7.20 Report (aktualności regionalne)
8.00 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 „Weterani" (dok.)
9.45 „Wielkie wystawy" (dok.)
10.10 Magazyn nauki i techniki
10.25 „Historia sztuki" (s. dok.)
10.40 „Życie w świecie cyfrowym" (s. dok.)
11.05 Świat motoryzacji
12.00 Euronews
13.25 Reportaże TV Ostrawa
13.50 „Śnieżna rzeka" (s.)
14.35 www.eXtravýzva.cz
15.05 AZ-quiz (teleturniej)
15.25 Klub Seniora
15.55 Dokument 2000: „Tylko jedna próba życia"
16.25 Prix Bohemia Radio '98 (z Festiwalu Twórczości Radiowej)
16.50 „Clive James: Spotkanie z Damonem Hillem" (dok.)
17.55 Czas dla rodziny (mag.)
18.15 Paszkwil
19.15 Euronews
20.00 „Curriculum vitae" (dok.)
20.20 FC Barcelona - AC Fiorentina (piłka nożna)
24.00 Filmopolis.

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą, 9.00 „Królestwo dziczy" (s. dok.), 9.25 Na własne oczy, 10.05 „Od miłości do nienawiści" (film USA), 11.40 Mieszkanko, 13.25 „Knight Rider" (s.), 13.50 „Sylwetki gwiazd filmowych" (s. dok.), 14.15 „Kapela marzeń" (s.), 14.40 „Amerykańska szkoła średnia" (s.), 15.05 „Słoneczny patrol" (s.), 15.55 „A" (talk show), 16.45 Właśnie teraz, 16.50 „Milady" (s.), 17.40 „Dziki anioł" (s.), 18.25 Karuzela (teleturniej), 18.55 Zaryzykuj! (teleturniej), 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 Nakręć to! (pr. rozryw.), 20.30 „V.I.P." (s.), 21.20 „Air America" (s.), 22.15 Obywatelskie judo, 22.40 „Współczesna apokalipsa" (thriller USA), 0.15 „Miasteczko South Park" (s. anim.), 0.40 „Sylwetki gwiazd filmowych" (s. dok.), 1.05 „Słoneczny patrol" (s.).

■ PRIMA:

8.00 „Wesoły świat Richarda Scarry'ego" (s. anim.), 8.25 „Bajki braci Grimm" (film anim.), 8.50 „Nowe przygody Czarnego Księcia I" (s.), 9.15 „Lulu, król Francji" (kom. franc.), 10.45 Program dla pań, 11.30 „Podróż za szczęściem" (s.), 12.20 „Antonella" (s.), 13.10 „Wspaniali i bogaci" (s.), 13.35 Program dla pań, 14.10 „Doktor z alpejskiej wioski II" (s.), 15.05 „Hardcastle i McCormick" (s.), 16.00 „Żar tropików" (s.), 17.00 Program dla pań - przed tygodniem, 17.30 Minuty regionu, 17.40 Rexeso (teleturniej), 18.00 „Acapulco Heat I" (s.), 18.50 Prima TV, pogoda, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniam, czyli... (teleturniej), 19.45 „Tom i Jerry" (s. anim.), 19.55 „Katastrofy III: „Pęknięty kamień szlachetny" (s. dok.), 20.25 „Navarro" (s.), 22.05 Tajemnice i misteria (talk show), 22.55 „Z innego świata" (s.), 23.20 Do tematu!, 23.25 „Nietykalni" (s.), 0.15 „Magnum" (s.).

GŁOS LUDU ◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W Wydawnictwie „Otza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Biltmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252, e-mail: glosludu@ostrava.cz ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie; w Wydawnictwie „Otza", ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie codziennie w godz. 7.30-15.30; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje SmNS, a.s., Ostrawa ◆ Skład komputerowy „Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, a.s. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

WTOREK 21 WRZEŚNIA

■ **TVP 1:**

6.00 Kawa czy herbata
7.45 „Pan Złota Rączka" (s.)
8.05 Giełda
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 „Alf: Krewetki tańczą" (film anim.)
9.10 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.25 Domowe przedszkole
10.00 „Milagros" (s.)
11.05 „Wokół Pacyfiku z Michaelem Palinem" (film dok.)
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.25 Liderzy
12.45 Śpiewające siostry Graf
13.15 W rajskim ogrodzie: Dolomity włoskie
13.35 „Narodziny: Foki" (s. dok.)
13.40 Ryzyk Fizyk: Wielkie chody
14.05 „Narodziny: Flamingi" (s. dok.)
14.10 „Saga Rodu Guzmegal" (s.)
14.30 Ciuchcia (dla dzieci)
15.00 Wiadomości
15.10 Sekrety zdrowia
15.35 „Po prostu życie" (s.)
16.30 Teleexpress Junior
16.35 Rower Błażeja (dla młodzieży)
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (s.)
17.50 Gość Jedynki
18.05 „Moda na sukces" (s.)
18.40 Pegaz tygodnia
19.00 Wieczorynka: „Witaj, Franklin"
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.10 „J.A.G Wojskowe Biuro Śledcze" (s.)
21.00 Flesz-Wiadomości
21.05 „Po całym ciele" (film dok.)
21.55 Forum (pr. publicyst.)
22.45 Wiadomości
23.15 Rewizja nadzwyczajna
23.45 „Taka ładna dziewczyna" (film franc.)
1.20 Wszystko o działce i ogrodzie
1.45 Za granicą wieku
1.55 Abecadło kina. Komedia.

■ **TVP 2:**

7.30 Dziennik krajowy
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 „Złotopolscy" (telenowela)
9.00 „Doktor z alpejskiej wioski" (s.)
10.00 Świat kobiet
10.30 „Wyprawa prof. Gąbki" (s. anim.)
10.40 „Przygód kilka wróbla Ćwirka" (s. anim.)
10.45 „Maurycy i Hawranek" (s. anim.)
11.00 „Złote marzenia" (s.)
11.50 Familiada (teleturniej)
12.20 „Podróż na angielską prowincję" (s. dok.)
12.50 Dziennik krajowy
13.10 Egzotyczne lato z Tercetem
14.00 „Przygody Skippiego w Buszowisku" (s. animo n any)
14.30 Krzyżówka 13-latków (teleturniej)
15.00 „Niezwykły dar" (s.)
15.30 Krzyżówka szczęścia (teleturniej)
16.00 Panorama
16.10 „Złotopolscy" (telenowela)
17.05 W okolice Stwórcy (pr. katolicki)
17.30 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Va banque (teleturniej)
19.30 Bądź mistrzem: Grzegorz Lato
20.00 Raport: Dyktatura protestu
21.00 Panorama, prognoza pogody
21.40 „Szpital Dzieciątka Jezus" (s.)
22.10 Wieczór z Jagielskim
22.45 „Czysta formalność" (film franc.-ang.-włoski)
0.45 Studio sport: Liga Mistrzów.

■ **TV KATOWICE:**

7.00 „Kapitan Ser" (s. anim.), 7.30 „Zagapiki" (s.), 8.00 Sport opolski, 8.45 To jest temat, 9.00 „Seniora" (s.), 10.00 Opowieści bałtyckie (mag.), 10.30 „Komiczna wyspa" (s. dok.), 11.15 „Zawody zwykłe i niezwykłe" (s. dok.), 11.30 Robinsonowie, 11.50 Ziemia ognista, 12.30 Pajdokrajca, 13.00 „Tylko głupcy i konie" (s.), 13.30 A propos kultury, 14.00 Piano express, 14.30 „Krople miłości" (s.), 15.00 Zaczarowany świat, 15.30 „Detektyw Bogi" (s. anim.), 16.00 Zrób to sam, 16.15 Zbliżenia, 16.30 Flesz - Aktualności, 16.35 „Detektywi w krótkich spodenkach" (s.), 17.00 Dzień jak co dzień (mag.), 17.30 Natura (mag.), 17.50 Portrety miast i firm, 18.00 Aktualności, sport, 18.20 Express reporterów TV Katowice, 19.00 Forum organizacji pozarządowych, 19.30 „Zagapiki" (s.), 20.00 „Seniora" (s.), 21.15 Spotkania z taneką rybą (poradnik), 21.30 Aktualności, sport, 21.45 Temat dnia, 22.00 „Krople miłości" (s.), 22.55 „S. O. S." (s.)

■ **POLSAT 1:**

6.00 Piosenka na życzenie, 7.00 „Świat według Bundych" (s.), 7.30 Polityczne graffiti, 7.35 „Godzilla" (s. anim.), 8.00 „Czarodziejka z Księżyca" (s. anim.), 8.30 „Tarzan" (s.), 9.00 „Allo, allo" (s.), 9.30 „Paloma" (s.), 10.30 „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), 11.30 „Mortal Kombat" (s.), 12.30 Idź na całość (show), 13.30 „Świat według Kiepskich" (s.), 14.00 Oskar, 14.30 4x4 (mag. motor.), 15.00 „Batman" (s. anim.), 15.45 „Po prostu miłość" (s.), 16.45 „Renegat" (s.), 17.35 „Legendy kung-fu" (s.), 18.30 Super Express TV, 18.45 Informacje, prognoza pogody, 18.55 „Paloma" (s.), 19.50 Real TV, 20.00 „Miodowe lata" (s.), 20.35 „Rocky" (film USA), 20.50 Losowanie Lotto, 22.45 TV Biuro Śledcze (mag.), 23.20 Informacje i biznes informacje, 23.40 Polityczne graffiti, 23.55 Bumerang, 0.40 „Nikita" (s.).

ŚRODA 22 WRZEŚNIA

■ **TVP 1:**

6.00 Kawa czy herbata
7.45 „Pan Złota Rączka" (s.)
8.05 Giełda
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 „Przygody Odliczki Toni" (s. anim.)
9.05 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.20 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Milagros" (s.)
11.10 „Opowieści siostry Wendy o malarstwie" (s. dok.)
11.45 Z Polski rodem
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Kontrasty: Świat, ludzie, pieniądze
12.25 Samo życie
12.45 „Klan" (s.)
13.10 „Romantyczne podróże do Polski" (s.)
13.30 Czy język Polaków
14.00 Katalog zabytków: Rzeszów
14.15 „Saga Rodu Guzmegal" (s.)
14.30 Słowa, słówka i półsłówka (teleturniej)
15.00 Wiadomości
15.10 Rzeczpospolita Samorządowa
15.25 Euroexpress
15.40 „Po prostu życie" (s.)
16.05 Muzyczny Serwis Jedynki
16.30 Teleexpress Junior
16.35 Rower Błażeja (dla młodzieży)
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (s.)
17.50 Gość Jedynki
18.05 „Moda na sukces" (s.)
18.30 Wideo Party
19.00 Wieczorynka: „Muminki"
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.10 „Druga młodość Alany" (film austral.)
21.56 Flesz-Wiadomości
22.25 Kronika kryminalna
22.45 Wiadomości
B Pół serio
23.30 Studio sport: Liga mistrzów
0.30 „Życie ulicy" (film ang.).

■ **TVP 2:**

7.30 Dziennik krajowy
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 „Projektantki" (s.)
9.00 Transmisja obrad Sejmu
15.00 „Niezwykły dar" (s.)
15.30 5x5 - Wygrajmy razem (teleturniej)
16.00 Panorama
16.10 „Złotopolscy" (telenowela)
17.05 Oni tworzyli „Solidarność"
17.30 Program lokalny
18.20 W mecz (mag. sensacji)
18.30 Panorama
18.55 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.30 Warszawska Jesień '99
20.00 Ekspres reporterów
20.30 Liga Mistrzów (w przerwie Panorama)
22.40 Panorama, prognoza pogody
23.10 „Prawda o Pinochecie" (film dok.)
24.00 „Kancelaria adwokacka" (s.)
0.45 „Agent 06" (s.).

■ **TV KATOWICE:**

7.00 „Czas czy nie czas?" (s.), 7.30 „Był sobie kosmos" (s. anim.), 8.00 Program na bis, 8.30 Bywaj zdrów, 8.45 To jest temat, 9.00 „Seniora" (s.), 10.00 Opowieści bałtyckie, 10.30 „Zawsze razem" (s.), 11.15 „Fizyka na wesoło" (s. eduk.), 11.30 „Ja i moje życie" (s.), 11.45 Cyrk fizyków, 12.05 „Historia kołem się toczy" (s.), 12.30 „Historia kołem się toczy" (s. porad.), 13.00 „Tylko głupcy i konie" (s.), 13.30 „Indianie północnoamerykańscy" (s. dok.), 14.00 Hobby (s. porad.), 14.30 „Krople miłości" (s.), 15.00 Klub Filipa, 15.30 Zgadula (dla dzieci), 16.00 A ja rosnę, 16.15 Zbliżenia, 16.30 Flesz-Aktualności, 16.35 „Detektywi w krótkich spodenkach" (s.), 17.00 Dzień jak co dzień (mag.), 17.30 Magazyn Beskidzki, 17.50 Portrety miast i firm, 18.00 Aktualności, sport, 18.20 Telemikser, 19.00 Echa regionów, 19.30 „Czas czy nie czas?" (s.), 20.00 „Seniora" (s.), 21.15 Bywaj zdrów (mag.), 21.30 Aktualności, sport, 21.45 Temat dnia, 22.00 „Krople miłości" (s.), 22.40 „Rodzina Addamsów" (s.), 23.00 Sport, 23.45 „Fantazje chirurgii plastycznej" (s. dok.).

■ **POLSAT 1:**

6.00 Piosenka na życzenie, 7.00 „Świat według Bundych" (s.), 7.30 Polityczne graffiti, 7.35 „Batman" (s. anim.), 8.00 „Czarodziejka z Księżyca" (s. anim.), 8.30 „Tarzan" (s.), 9.00 „Jak dwie krople czekolady" (s.), 9.30 „Paloma" (s.), 10.15 Real TV, 10.30 „Renegat" (s.), 11.30 „Legendy kung-fu" (s.), 12.30 Disco Relax, 13.30 Oskar (mag.), 14.00 Bumerang, 14.30 Motowiadomości, 15.00 „Godzilla" (s. anim.), 15.45 „Po prostu miłość" (s.), 16.45 „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), 17.35 „Mortal Kombat" (s.), 18.30 Super Express TV, 18.45 Informacje, prognoza pogody, 18.55 „Paloma" (s.), 19.50 Real TV, 20.00 „Rodzina zastępcza" (s.), 20.35 „Nie jesteśmy aniołami" (film USA), 20.50 Losowanie Lotto, 22.40 „Przyjaciele" (s.), 23.15 Informacje i biznes informacje, 23.36 Polityczne graffiti, 23.50 „Świat według Kiepskich" (s.), 0.40 „Anglik w Nowym Jorku" (film USA).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

STALOWNICY ODDALI PUNKT BENIAMINKOWI ● HAWIERZÓW WZIĄŁ LANIE

Trzyńczanie przyhamowani

W EKSTRALIDZE HOKEJA mają już trzyńczanie na swym koncie wszystkie 3 odmiany wyników. Po 3 bowiem zwycięstwach ponieśli oni pierwszą - chociaż honorową porażkę 2:3 na tafli „urzędującego" mistrza we Wsecinie (1. gola stracili stalownicy już w 12. sekundzie, potem prowadzili 2:1 (Pietka i Jánoš), aby stracić obydwa punkty w ostatnich sekundach tego wartościowego spotkania. W niedzielę hutnicy byli u siebie faworytami w meczu z beniaminkiem ze Znojma, trzykrotnie obejmowali prowadzenie, lecz w końcu musieli się zadowolić skromnym remisem i oddali 2. miejsce w tabeli. Tymczasem hawierzowianie stali się w ekstralidze „chłopcami do bicia". W 4. kolejce, grając u siebie z Pardubicami, zostali oni począwszy od II tercji (0:4) dosłownie „wyrzuceni w powietrze", przegrywając aż 1:8 (jedynego gola stracili w 58. min. przy stanie 0:8 obrońca Vybíral). W niedzielę na tafli przedstawicieli Czeskich Budziejowic było nieco lepiej: „Pantery" przegrały minimalnie; niemniej nadal spełniają w tabeli rolę „czerwonej latarni" i wciąż czekają na swe pierwsze zwycięstwo.

○ TRZYNIEC - ZNOJMO 3:3 (0:0, 2:2, 1:1). „Orły" z południa Moraw potwierdziły, że trzeba się będzie z nimi liczyć. Pod Jaworowym bynajmniej nie przypominały one wystraszonych nowicjuszy i w niczym nie pozostały dla stalowników dłużnikami. Przyjezdni zastosowali skuteczny pressing na całej płycie lodowiska, naruszając akcje trzyńczan już na ich niebieskiej linii. Ba - wygrywali większość pojedynków i częściej strzelali na bramkę Lakosila. Gospodarze wystąpili już z rekonwalescentem Damem, który jednak po pechowym zderzeniu się z Ujčíkiem znów zszedł z tafli. Niespodziewanie szybko pojawił się też w ich drużynie (po powrocie z Atlant) M. Holaň z Witkowic. W 6. min. szansę zaprzepaścili Pietka z Kadĕrą (zbyt długa wymiana krążka), a wkrótce potem Král z Zadiną, którzy byli najlepszymi graczami Trzyńca. Prowadzenie zdobył dopiero w 22. min. **Zadina** (już po 6 sekundach przewagi liczebnej!). Radość trwała wszakże tylko 95 sekund (Freibauer 1:1). W połowie meczu po akcji Sekeráš-Zadina-Král było 2:1; niemniej w 35. min. Fink wyrównał (świetny Lakosil miał zasłonięte pole widzenia). W 44. min., w kolejnym okresie przewagi liczbnej, ponownie **Zadina** (w asyście Kadĕry) jeszcze raz wyzwolił swój zespół na prowadzenie - 3:2. Podwyższyć mogli Kadĕra i Jánoš, lecz zamiast tego nieustępliwi goście w 55. min., po wygranym „bulliku", zasługą Kaňkovskiego uratowali cenny punkt. No cóż, kiedy się nie wykorzystuje tylu szans, nie można marzyć o zwycięstwie. 4585 kibiców nie było w pełni usatysfakcjonowanych tym remisem. Kary: 5 - 7, wykorzystanie 2:1. **(em)**

CZ. BUDZIEJOWICE - HAWIERZÓW 4:3 (0:1, 2:1, 2:1). Po pechowym laniu z Pardubicami, trenerzy HCFH ... swoich podopiecznych na defensywę z ... dów. Taka taktyka przyniosła ... min. Mielenský z podania ... prowadzenie dla gości. ... tylko raz zagrozili Cagašovi. W 2. ... cji Pivko, po jednej z szybkich ... szył (w asyście Sawicka i Zany) ... cych 0:2. Hawierzowianie jednak ... nie zadowolili się prowadzeniem ... roty, pozwalając rywalowi na ... V. Nedorost, 34. Toupal 2:2) ... cji - na diametralną zmianę ... 51. Bartoš w przewadze 4:2). ... rzowian ożywił w 54. min. ... dze) ich najlepszy gracz - ... cji Zdráhala i Hanzala), po ... naciskali, lecz miejscowi ... mali już korzystny wynik. Trener ... wiedział, że na skutek dwóch ... dualnych jego podopieczni ... punktów.

Slavia - Pilzno 0:3, Zlin - K. ... **PO 5. KOL.:** 1. Pilzno 9 pkt, 2. Zlin ... **Trzyniec** (2) i 4. Wsecin (5) po 7, 5. ... pkt. itd. **W piątek:** K. Wary - Trzyniec ... rzów - Litwinów itd.

Z RÓŻNYCH DZIEDZIN

● BIEGI NA ORIENTACJĘ. Mistrzostwa RC odbyły się w Ostrowie nad Cisą na pograniczu czesko-niemieckim. **W kat. kobiet na klasycznej trasie** (6,8 km - ... 375 m), w ekstremalnie trudnych ... skalistych, ostatecznie zwyciężyła ... już z kolei) odmiennie **Janina Cieślar** ... niec) - 69:22 min. przed Valdhorą ... ga) - 75:07, Lepíškovą (N. Bor) - ... koleżanką klubową Marią Hanzany ... brązu?) itd. **Na krótkiej trasie** ... zajęła mocno zmęczona). Cieślar ... miejsce ze stratą 5:19 minut do zwyciężczyni ... votnej z Hradca Kralowej.

● HALOWA PIŁKA NOŻNA: ... ków - **Sn Hawierzów 3:4.** Pierwsze ... two Słowiana w I lidze.

● RUGBY: RC Hawierzów - L. ... **niec 10:17 (5:12).** Druga z rzędu porażka ... ninka w 3. meczu I ligi.

● PIŁKA RĘCZNA: HCB Karwina ... **HK Kuprzywnica.** Spotkanie 5. kolejki ... ligi mężczyzn - jutro o godz. 17.30.

● ŚLIZGAWKA. ORLOWA: ... godz. 9.30-12.00; **środa** 8.30-12.00 i ... 17.30; **czwartek** 8.15-10.45.

■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■

◻ MOTOROWODNE ME w klasie O-250 w San Nazaro (Wł.): **1. Henryk Synoracki** (Polska), 2. Daniele Roda (Wł. - obrońca tytułu), 3. Bernard Marszałek (syn Waldemara) itd.

◻ MISTRZYNI EUROPY Izabela Zatorska zdobyła w Kota Kinabalu (Malezja) srebrny medal MŚ w biegach górskich.

◻ IWONA GUZOWSKA została zawodową mistrzynią świata wagi piórkowej bokserskiej federacji WIBO. W 10-rundowym pojedynku na ringu w Gdańsku pokonała ona jednogłośnie na punkty Francuzkę Valerię Rangheard.

◻ POLSKA - BRAZYLIA 84:63 w meczu o 3. miejsce 2. turnieju przedolimpijskiego koszykarek w Stanford (Australia). Najwięcej punktów: Szymańska-Lara 17, M. Dydek 14. **Finał:** USA - Australia 94:68.

◻ POLSKA - KOREA PŁD. 2:6. Towarzyski mecz w taekwondo WTF w Warszawie.

◻ 7-BÓJ LEKKOATLETYCZNY kobiet w Talence (Fr.): 1. E. Barber (Fr.) 6514 pkt.... 5. Urszula Włodarczyk (P) 6228. **Mężczyźni:** 1. T. Dvořák (RC) 8690 pkt.

◻ NIEMCY - POLSKA 30:25 (14:7). Rewanżowy mecz kwalifikacyjny ME mężczyzn w Riesa. Najwięcej bramek: Nowakowski - 5. Pierwszy mecz w Głogowie Polacy również przegrali (16:26) i nie awansowali do ME.

◻ 5 ZWYCIĘSTW podczas Turnieju im. F. Stamma odnieśli polscy pięściarze: Mariusz Cieślak (57 kg), Sławomir Malinowski (63,5), Mirosław Nowosada (71), Paweł Kokotek (75) i Wojciech Bartnik (91 kg).

◻ IX KOLEJKA I ligi piłkarskiej: Ruch Ch. - Wisła 1:1, Polonia - ŁKS 1:0, Radzionków - Legia 1:1, Grodzisk - Wronki 1:1, Olsztyn - Górnik 1:0, Pogoń - Lubin 1:0, Widzew - Odra 1:1 i Płock - Lech 2:1. **LOK.:** 1. Ruch 21, 2. Polonia 20, 3. Wisła 18, 4. Radzionków 16, 5. Wronki i 6. Olsztyn po 15, 7. Szczecin i 8. Lubin po 14, 9. Górnik 13, 10. Legia 12,... 13. Odra W. i 14. Widzew po 6, 15. Lech 2, 16. Grodzisk 1 pkt.

◻ CZOŁOWI POLSCY ŻUŻLOWCY, Tomasz Gollob i Piotr Protasiewicz, upadli podczas zawodów o Złoty Kask we Wrocławiu. Pierwszy doznał wstrząsu mózgu i złamania małego palca, drugi - złamania prawego obojczyka. Jadący ich odwiedzić w szpitalu były piłkarz, **Zbigniew Boniek,** miał pod Oleśnicą wypadek drogowy na skutek pęknięcia opony jego „volvo". Wóz przekoziołkował kilkadziesiąt metrów i mocno ucierpiał; Bońkowi jednak nic się nie stało... **Opr. (ef)**

▲ **38. SAZKA:** 0, panel 0, 2, 1, 0, 0, 2, 1, 0, 1, 2, 1, 0. **Nagrody:** II - 22 516 Kč (4), III - 2070 Kč (58). **WYNIKI:** 1:1, *:* (panel), 0:2, 5:0, 1:1, 2:2. **Nagrody:** III - 635 Kč (2), IV - 108 Kč (35). **SPORTKA:** 5, 28, 38, 39, 44, 45, (12). **Nagrody:** I - 11 551 151 Kč (1), II - 527 863 Kč (1), III - 25 679 Kč (37), IV - 564 Kč (2246), V - 87 Kč (48 419). **II LOSOWANIE:** 2, 11, 18, 24, 35, 45, (39). **Nagrody:** II - 175 954 Kč (3), III - 6691 Kč (142), IV - 241 Kč (5246), V - 58 Kč (72 676). **SZANSA:** 110 027. **Nagrody:** II - 100 000 Kč (1), III - 10 000 Kč (28), IV - 1000 Kč (204), V - 100 Kč (2154). **5 z 40:** 12, 13, 16, 18, 31. **Nagrody:** II - 4588 Kč (39), III - 100 Kč (1733). *Bez gwarancji*

Pod Beskidami

◆ MISTRZOSTWA POWIATU F-M w piłce nożnej: S. Mosty - Gnojnik 3:1, Pałkowice - Noszowice 3:1, Piosek - Milików 3:2, Szonów - Rzepiszcze 2:0, Nydek - Frydlant B 1:1, Starzycz - Kuńczyce 1:2 i Czeladna - Gródek 2:2.

1. Sokół Mosty k. J.	6	16	16:6
2. Sokół Pałkowice (3)	5	13	11:5
3. Sokół Gnojnik (2)	6	12	14:10
4. KS Piosek (5)	6	12	12:9
5. KS Szonów (7)	6	11	12:8
6. Sokół Nydek (4)	6	10	12:9
7. Sokół Starzycz (6)	6	9	14:13
8. Sokół Gródek	6	8	13:12
9. FK Czeladna	6	7	10:13
10. KS Rzepiszcze	6	5	5:11
11. F. Frydlant B (12)	6	4	10:18
12. KS Milików (11)	6	3	13:17
13. S. Kuńczyce p. O. (14)	5	3	4:10
14. Noszowice-Lhoty (13)	6	2	7:12

Jutro o 16: Pałkowice - Kuńczyce. **(MJ)**

Inter na czele

◆ MISTRZOSTWA POW. KARWIŃSKIEGO w piłce nożnej: **I. Piotrowice - Sł. Hawierzów 4:1 (2:1).** Piotrowiczanie ... dyny zespół bez strat, wdrapali po 4 kolejkach ... dzięki (lepszej różnicy bramek) na fotel prowadzenia, spychając równocześnie ... le na samo dno tabeli. Bramki: Pelech 2 ... gocz, samobójcza - Stebel. **Sł. Rychwałd - Hawierzów 3:2 (2:2).** Pielwčák, ... Čermák - Fedor, Kozubek. **Poręba - ... 3:1 (0:0).** Zach, Pytlik, Hejda - Zaręba ... **Pietwałd - B. Rychwałd 1:2 (1:0).** ... Makowski, Lancký. **Dětmarovice D. - ... 5:0** (strzelców nie podano). **Cierlicko - ... łowa 1:2 (1:1)!** Kiváček - Ševčík, ...

1. Inter Piotrowice (2)	6	18	[illegible]
2. Slavoj Rychwałd (1)	7	18	[illegible]
3. Orłowa-Poręba (4)	6	13	[illegible]
4. Słowian Hawierzów (3)	6	13	[illegible]
5. Banik Rychwałd	6	13	[illegible]
6. KF Sucha Górna	6	10	[illegible]
7. Słowian Darków	7	7	[illegible]
8. KS Dętmarowice Dolne (11)	6	6	[illegible]
9. FK Cierlicko (8)	7	6	[illegible]
10. Victoria Bogumin (9)	7	6	[illegible]
11. Slavoj Pietwałd (10)	7	5	[illegible]
12. Słowian Orłowa (13)	6	4	[illegible]
13. SKF Hawierzów (12)	7	1	[illegible]

TRZYNIEC WRACA DO ŚRODKA TABELI II LIGI ● FCK NADAL MARUDZI

Gdzie ta skuteczność?

II LIGA PIŁKARSKA przekroczyła jesienny półmetek. Trzyniec tym razem wymęczył drugie z rzędu zwycięstwo i nawiązał kontakt z drużynami środka tabeli. Natomiast karwińczycy znów grzeszyli indolencją strzałową, ponosząc już 5. porażkę, w tym drugą trzybramkową na własnym stadionie! Ich przedostatnia, żenująca pozycja odbija się na coraz mniejszej frekwencji widzów i skłania ku niezbyt optymistycznym prognozom...

TRZYNIEC - ML. BOLESŁAW 1:0 (0:0). W I połowie z boiska wiało nudą. Oba zespoły mały zalodwie po jednej okazji: w 16. min. Šulák z 30 m przelobował wybiegającego bramkarza Malíka, lecz minął jego świątynię, zaś w 42. ostry strzał Justa (MB) zablokował Prič. Innym akcjom zabrakło wykończenia. Po zmianie stron hutnicy coraz częściej podchodzili pod bramkę gości, lecz ich strzałom zabrakło precyzji (50. i 56. Kučera). Gościom nadarzyły się szanse w 53. (Just z 20 m obok), a zwłaszcza w 70. (Mikula w sytuacji sam na sam) i w 71. min. (okazję Řehoře zlikwidował Duda). Rozstrzygnięcie padło na 10 minut przed końcem, kiedy to Veltruský (MB) wyraźnie podciął szarżującego Dudę, zaś **Kirschbaum** z rzutu karnego nie dał szansy Malíkowi - 1:0. Możliwości podwyższenia miał w 89. i 90. ponownie Kučera. Trener Dembinny zadowolony był z gry, zwłaszcza trzynieckiej obrony, jak i z końcowego wyniku. Teraz jednak przyjdzie jego podopiecznym grać w Pilźnie. ŻK: 2 (Prič, Kučera) - 2. Sędzia Vrána (nota 8); widzów 511. **(ma)**

FC KARWINA - ZLIN 1:4 (0:3). Gospodarze pragnęli zdobyć 3 punkty i poprawić niewesołą pozycję w tabeli, ale, jak się okazało, były to tylko pobożne życzenia. Ponownie musieli oni wypić przysłowiowy „kielich goryczy" do samego dna... Aktualną sytuacją w zespole zajmować się będzie pewnie rada nadzorcza klubu. Trener L. Valek wciąż nie ma do dyspozycji Ondračka i Bielana. Prčík i Duhan wprawdzie zostali do gry dopiero po przerwie, zaś na ławce pozostali do samego końca Pikoński i Beneš. W zespole gości (bez Slončíka i - zgodnie z umową - jeszcze bez Rozhona) menedżerem jest niedawny jeszcze trener FCK - I. Šefčenko, co miało wyraźny wpływ na słoneczną taktykę przyjezdnych. Karwińczycy zaczęli wprawdzie z impetem, ale cóż z takiej przewagi, która nie przynosi efektu? Niewykorzystane zostały również ... menty gry, w których - wręcz przeciwnie - ... lowali przyjezdni, zdobywając ... w 21. min. po rzucie rożnym z główki ... szego gracza na boisku - Klišťa. ... mogli w 27. min. (również po ... główką, a następnie Volný (z dobitki) ... łaz - stracisz...". Już w 27. min. ... wał Mikulaša) - 0:2. W 40. min. ... spudłował z 10 m. Za to w 45. min. ... po rzucie wolnym, nie pomylił się Klišť ... W tym momencie było wiadomo ... Zmiany w składzie (m.in. w bramce FCK ... dobrze dysponowany Čajka) nie przyniosły ... dziewanych owoców. Goście spokojnie ... korzystnego wyniku, zaś w 85. min. ... wypadku podwyższyli na 0:4 (Dubal ... Honorowego gola uzyskał dopiero w ... **Čimbala** z rzutu wolnego przestrzelił ... już wszakże przysłowiowy „łabędzi śpiew" ... wiośnie. ŻK: Kubeš (po 4 kartce ... w Pouzłornej), Štěpaník - 2. Sędzia ... dziował Bejlek (8). Widzów 1623.

Neratowice - St. Miasto 1:1, ... Pilzno 0:1 itd. **PO 8. KOL.:** 1. St. Miasto ... Pilzno 18, 3. Most 15,... 10. Trzyniec (13) ... 14. Witkowice (12) 7, 15. FCK 5, 16. ... **Opr. ...**